

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.3.2023
C(2023) 1711 final

SPOROČILO KOMISIJE

Začasni okvir za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini

SPOROČILO KOMISIJE

Začasni okvir za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini

1. AGRESIJA RUSIJE PROTI UKRAJINI, NJEN VPLIV NA GOSPODARSTVO EU IN POTREBA PO ZAČASNIH PODPORNIH UKREPIH DRŽAVNE POMOČI

- (1) Rusija je 24. februarja 2022, potem ko je nezakonito priznala neodvisnost območij ukrajinskih regij Doneck in Lugansk, ki nista pod vladnim nadzorom, začela neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo proti Ukrajini. Evropska unija (EU) in mednarodni partnerji so se na hudo kršitev ozemeljske nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti Ukrajine takoj odzvali z naložitvijo omejevalnih ukrepov (sankcij). Sankcije so bile naložene tudi proti Belorusiji zaradi njene vloge pri omogočanju ruske vojaške agresije. V naslednjih tednih in mesecih so bili sprejeti nadaljnji ukrepi, drugi pa bi se lahko sprejeli glede na razvoj razmer. Rusija se je odločila sprejeti nekatere omejevalne gospodarske protiukrepe in namerno uporabiti pretok plina v EU kot orožje.
- (2) Ruska vojaška agresija proti Ukrajini ter njeni neposredni in posredni učinki, vključno z naloženimi sankcijami in sprejetimi omejevalnimi gospodarskimi protiukrepi, na primer s strani Rusije, imajo gospodarske posledice za celotni notranji trg. Podjetja v EU so lahko prizadeta na več načinov, tako neposredno kot posredno, in sicer v obliki zmanjševanja povpraševanja, prekinitev obstoječih pogodb in projektov in posledično izgube prometa, motenj v dobavnih verigah, zlasti surovin in predproizvodov, ali drugih vložkov, ki niso več na voljo ali so postali predragi.
- (3) Verjetnost vojaške agresije Rusije proti Ukrajini je že vplivala na trg energije v tednih pred dejansko agresijo. Ruska vojaška agresija proti Ukrajini je neposredno povzročila tudi motnje v dobavnih verigah za uvoz EU iz Ukrajine za nekatere proizvode, zlasti žita in rastlinska olja, ter za izvoz EU v Ukrajino. Na trg energije je močno vplivalo zvišanje cen električne energije in plina v EU. Visoke cene energije vplivajo na več gospodarskih sektorjev, vključno z nekaterimi od sektorjev, ki jih je izbruh COVID-19 še posebej prizadel, kot sta prevoz in turizem. Zaradi vojaške agresije in protiukrepov, ki jih je sprejela Rusija, prihaja do pomanjkanja nekaterih kritičnih izdelkov. To so posebna področja, na katerih omejena ponudba kljub stalnemu nadomeščanju povzroča tveganje znatnega zmanjšanja industrijske proizvodnje. Posledice so vidne tudi na finančnih trgih, zlasti kar zadeva likvidnost in nestanovitnost trga v trgovini z blagom. Vojaška agresija Rusije proti Ukrajini je privedla tudi do obsežnih migracij ukrajinskih državljanov tako znotraj države kot v sosednje države, pri čemer je pritok beguncev v EU brez primere, kar ima velike humanitarne in gospodarske posledice.
- (4) Geopolitična kriza, ki jo je povzročila ruska agresija proti Ukrajini, ima tudi posebej hude posledice za sektorje kmetijstva, predelave hrane, ribištva in akvakulture v EU. Visoke cene energije prispevajo k visokim cenam gnojil. Te omejitve uvoza gnojil iz Rusije in Belorusije v EU vplivajo tudi na dobavo gnojil v EU. Kriza ima resne posledice za dobavo žita (zlasti koruze in pšenice) in oljnic (sončnica, ogrščica) oziroma derivatov škroba iz Ukrajine in Rusije v EU, kar bo privedlo do močnega začasnega zvišanja cen krme za živino. Skupni učinek teh povišanj stroškov energije,

gnojil, žita in olj najbolj občuti živinoreja v EU¹. Ukrajina je tudi pomembna proizvajalka in izvoznica rastlinskih olj (zlasti sončničnega olja), zato povišanje cen teh proizvodov vpliva na gospodarske subjekte v živilskopredelovalnem sektorju in jih sili v iskanje alternativ.

- (5) Drugi razlog za zaskrbljenost so motnje v trgovini s proizvodi EU v Ukrajini ter Rusiji in Belorusiji zaradi vojnih razmer ali njihovih neposrednih ali posrednih učinkov. To bi vplivalo predvsem na sektorje vin in žganih pijač, predelane hrane (vključno s predelanim sadjem in zelenjavo), čokolade, slaščic in začetnih formul za dojenčke ter hrane za hišne živali v primeru Rusije, sadja in zelenjave v primeru Belorusije in večine kmetijskih proizvodov v primeru Ukrajine.
- (6) Razmere se še poslabšujejo zaradi močnega povečanja proizvodnih stroškov, delno zaradi povečanja stroškov dušikovih gnojil zaradi strmega povišanja cen naravnega plina, pa tudi zaradi neposredne uporabe energije v kmetijskih, ribiških in akvakulturnih proizvodnih procesih.
- (7) Geopolitična kriza, ki sta jo povzročili agresija Rusije proti Ukrajini in njena uporaba oskrbe z energijo kot orožja, prav tako še povečuje nujnost, da EU zmanjša svojo odvisnost od fosilnih goriv s pospeševanjem uvajanja energije iz obnovljivih virov, razogljičenja industrije in uporabe zmogljivosti v sektorjih, ki so strateškega pomena za prehod na neto ničelno gospodarstvo, tudi ob upoštevanju svetovnih izzivov, zaradi katerih obstaja tveganje preusmerjanja naložb v teh sektorjih v korist tretjim državam zunaj EGP.
- (8) Glede na navedeno se je Komisija odločila sprejeti to sporočilo, da bi opredelila pogoje za oceno združljivosti z notranjim trgom za ukrepe državne pomoči, ki jih države članice lahko sprejmejo za odpravo gospodarskih učinkov po agresiji Rusije proti Ukrajini ter po njenih neposrednih in posrednih učinkih, vključno s sprejetimi protiukrepi, na primer s strani Rusije². Usklajen gospodarski odziv držav članic in institucij EU je ključnega pomena za ublažitev takojšnjih negativnih socialnih in gospodarskih posledic v EU, za ohranitev gospodarskih dejavnosti in delovnih mest in za olajšanje strukturnih prilagoditev, potrebnih v odziv na nove gospodarske razmere, ki jih je povzročila ruska vojaška agresija proti Ukrajini.

---

¹ Ukrajina je četrta največja zunanja dobaviteljica hrane v EU in ključna dobaviteljica žit (52 % uvoza koruze v EU, 19 % navadne pšenice), rastlinskih olj (23 %) in oljnic (22 %, zlasti oljne ogrščice: 72 %). Svetovne cene hrane so že visoke in bi se lahko glede na razmere še zvišale.

² Na primer, vlada Ruske federacije je 6. marca 2022 sprejela odlok št. 299 o spremembi odstavka 2 v zvezi z metodologijo za določitev zneska izplačila, ki ga je treba plačati imetniku patenta pri odločanju o uporabi izuma, uporabnega modela, uporabi izuma brez soglasja imetnika patenta in postopku njegovega plačila. Ta predlog spremembe ne predvideva „izplačila za uporabo izuma, uporabnega modela ali industrijskega oblikovanja ‚imetnikov patentov‘ iz tujih držav, ki izvajajo ‚sovražna dejanja‘“. Po podatkih podatkovne zbirke WIPO Global Brand Database, podatkovne zbirke WIPO Global Designs Database in podatkovne zbirke PatentSight je bilo marca 2022 v Rusiji v veljavi približno 150 000 blagovnih znamk, 2 000 industrijskih modelov oziroma 44 000 patentov, ki jih imajo podjetja EU. Blagovne znamke podjetij iz EU, zaščitene v Rusiji, se nanašajo predvsem na naslednje sektorje: farmacija, kozmetika, avtomobilsko, kemično in potrošniško blago, modno in luksuzno blago. Glede na nejasno terminologijo spremembe v zvezi z metodologijo izračuna izplačila, ki ga je treba plačati imetniku patenta z odlokom št. 299 z dne 6. marca 2022, ki ga je sprejela ruska vlada, ter glede na gospodarsko izpostavljenost podjetij EU in njihovih neopredmetenih sredstev, ki jih imajo v Rusiji, bi imel lahko tak protiukrep velik in škodljiv učinek na podjetja EU.

1.1. Sankcije, ki so jih Evropska unija in mednarodni partnerji uvedli v odziv na agresijo Rusije proti Ukrajini

- (9) Po neizzvani in neupravičeni agresiji Rusije proti Ukrajini se je Svet Evropske unije dogovoril o več sklopih omejevalnih ukrepov.
- (10) Svet se je 23. februarja 2022 dogovoril o svežnju, ki vključuje (i) ciljno usmerjene sankcije proti 351 članom ruske državne dume in dodatnim 27 posameznikom, (ii) omejitve gospodarskih odnosov z ukrajinskima regijama Doneck in Lugansk, ki niso pod vladnim nadzorom, ter (iii) omejitve dostopa Rusije do kapitalskih ter finančnih trgov in storitev EU³.
- (11) Svet se je 25. februarja 2022 dogovoril o nadaljnjih sankcijah proti Rusiji, ki so usmerjene v: (i) finančni sektor, (ii) energetski, vesoljski in prometni sektor (letalstvo), (iii) blago z dvojno rabo, (iv) nadzor izvoza in financiranje izvoza, (v) vizumsko politiko in (vi) dodatne sankcije proti ruskim in drugim (vključno beloruskim) posameznikom⁴.
- (12) Svet je 28. februarja 2022 sklenil zapreti evropski zračni prostor za ruske zrakoplove in sprejel preventivne ukrepe za zagotovitev, da ruska centralna banka ne bo mogla

³ Uredba Sveta (EU) 2022/259 z dne 23. februarja 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 1); Izvedbeni uredbi Sveta (EU) 2022/260 in (EU) 2022/261 z dne 23. februarja 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 3; UL L 42 I, 23.2.2022, str. 15); Uredba Sveta (EU) 2022/262 z dne 23. februarja 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 74); Uredba Sveta (EU) 2022/263 z dne 23. februarja 2022 o omejevalnih ukrepih v odgovor na priznanje območij ukrajinskih pokrajin Doneck in Lugansk, ki niso pod vladnim nadzorom, in na odreditev napotitve ruskih oboroženih sil na ta območja (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 77); Sklep Sveta (SZVP) 2022/264 z dne 23. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 95); Sklepa Sveta (SZVP) 2022/265 in (SZVP) 2022/267 z dne 23. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 98; UL L 42 I, 23.2.2022, str. 114); ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/266 z dne 23. februarja 2022 o omejevalnih ukrepih v odziv na priznanje območij ukrajinskih pokrajin Doneck in Lugansk, ki niso pod vladnim nadzorom, in na odreditev napotitve ruskih oboroženih sil na ta območja (UL L 42 I, 23.2.2022, str. 109).

⁴ Sklep Sveta (SZVP) 2022/327 z dne 25. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 48, 25.2.2022, str. 1); Uredba Sveta (EU) 2022/328 z dne 25. februarja 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 49, 25.2.2022, str. 1); Sklep Sveta (SZVP) 2022/329 z dne 25. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 50, 25.2.2022, str. 1); Uredba Sveta (EU) 2022/330 z dne 25. februarja 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 51, 25.2.2022, str. 1); Sklep Sveta (SZVP) 2022/331 z dne 25. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 52, 25.2.2022, str. 1); Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/332 z dne 25. februarja 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 53, 25.2.2022, str. 1); Sklep Sveta (EU) 2022/333 z dne 25. februarja 2022 o delnem prenehanju uporabe Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Rusko federacijo o poenostavitvi izdajanja vizumov državljanom Evropske unije in Ruske federacije (UL L 54, 25.2.2022, str. 1).

uporabiti svojih mednarodnih rezerv na način, ki bi spodbijal učinek sprejetih ukrepov⁵. Svet je sprejel tudi dodatne sankcije proti ruskim posameznikom⁶.

- (13) Svet je 1. marca 2022 sprejel nadaljnje ukrepe: (i) odstranitev določenih ruskih bank iz sistema sporočanja SWIFT⁷, (ii) ukrepi proti dezinformacijam, ki jih širijo ruski mediji v državni lasti Russia Today in Sputnik⁸.
- (14) Svet je 2. marca 2022 zaradi vloge Belorusije pri omogočanju vojaške agresije sklenil uvesti dodatne sankcije proti Belorusiji v zvezi s trgovino z blagom, ki se uporablja za proizvodnjo ali izdelavo tobačnih izdelkov, mineralnih izdelkov, izdelkov iz kalijevega klorida, izdelkov iz lesa, cementa, železa in jekla ter izdelkov iz gume. Prav tako je prepovedal izvoz blaga in tehnologije z dvojno rabo v Belorusijo ali za uporabo v Belorusiji, izvoz blaga in tehnologije, ki bi lahko prispevala k vojaškemu, tehnološkemu, obrambnemu in varnostnemu razvoju Belorusije, ter izvoz strojev, skupaj z omejitvami zagotavljanja s tem povezanih storitev⁹. Svet je sprejel tudi posamezne ukrepe proti 22 beloruskim posameznikom¹⁰.
- (15) Svet je 9. marca 2022 sprejel dodatne ukrepe proti beloruskemu finančnemu sektorju, vključno z izključitvijo treh beloruskih bank iz sistema SWIFT, prepovedjo transakcij s centralno banko Belorusije, omejitvijo finančnih prilivov iz Belorusije v EU in prepovedjo zagotavljanja bankovcev, denominiranih v eurih, Belorusiji¹¹. Svet je uvedel tudi nadaljnje omejevalne ukrepe v zvezi z izvozom blaga za pomorsko plovbo in radiokomunikacijske tehnologije v Rusijo. Poleg tega je Svet uvedel omejevalne

---

⁵ Uredba Sveta (EU) 2022/334 z dne 28. februarja 2022 o spremembi Uredbe Sveta (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 57, 28.2.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/335 z dne 28. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 57, 28.2.2022, str. 4).

⁶ Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/336 z dne 28. februarja 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 58, 28.2.2022, str. 1) ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/337 z dne 28. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 59, 28.2.2022, str. 1).

⁷ Uredba Sveta (EU) 2022/345 z dne 1. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 63, 2.3.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/346 z dne 1. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 63, 2.3.2022, str. 5).

⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/350 z dne 1. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 65, 2.3.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/351 z dne 1. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 65, 2.3.2022, str. 5).

⁹ Uredba Sveta (EU) 2022/355 z dne 2. marca 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 765/2006 o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji (UL L 67, 2.3.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/356 z dne 2. marca 2022 o spremembi Sklepa 2012/642/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji (UL L 67, 2.3.2022, str. 103).

¹⁰ Uredba Sveta (EU) 2022/345 z dne 1. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 63, 2.3.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/354 z dne 2. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 63, 2.3.2022, str. 5).

¹¹ Uredba Sveta (EU) 2022/398 z dne 9. marca 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 765/2006 o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji in vpletenosti Belorusije v rusko agresijo proti Ukrajini (UL L 82, 9.3.2022, str. 1).

ukrepe za dodatnih 160 posameznikov¹². Svet se je 15. marca 2022¹³ dogovoril o nadaljnjih sektorskih in posameznih ukrepih proti Rusiji. Svet je zlasti sklenil: (i) prepovedati vse transakcije z nekaterimi podjetji v državni lasti, (ii) prepovedati opravljanje kakršnih koli storitev bonitetnega ocenjevanja ter dostop do kakršnih koli naročniških storitev v zvezi z dejavnostmi bonitetnega ocenjevanja za katero koli rusko osebo ali subjekt, (iii) razširiti seznam oseb, povezanih z obrambno in industrijsko bazo Rusije, za katere veljajo strožje izvozne omejitve v zvezi z blagom in tehnologijo z dvojno rabo, ki bi lahko prispevali k tehnološkemu izboljšanju ruskega obrambnega in varnostnega sektorja, (iv) prepovedati nove naložbe v ruski energetski sektor ter uvesti celovito omejitev izvoza opreme, tehnologije in storitev za energetsko industrijo, in (v) uvesti nadaljnje trgovinske omejitve za železo in jeklo ter luksuzno blago¹⁴. Poleg tega se je Svet odločil, da bo sankcioniral glavne ruske oligarhe, lobiste in propagandiste ter ključna podjetja v letalskem, vojaškem in sektorju blaga z dvojno rabo, ladjedelništvu in strojništvu¹⁵.

- (16) Svet je 3. junija 2022 sprejel šesti sveženj sankcij¹⁶ zaradi nadaljevanja agresije Rusije proti Ukrajini, podpore tej agresiji s strani Belorusije in poročil o grozodejstvih, ki so

¹² Uredba Sveta (EU) 2022/394 z dne 9. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 81, 9.3.2022, str. 1).

¹³ Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/427 z dne 15. marca 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 87, 15.3.2022, str. 1); Uredba Sveta (EU) 2022/428 z dne 15. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 87I, 15.3.2022, str. 13).

¹⁴ Uredba Sveta (EU) 2022/428 z dne 15. marca 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 87 I, 15.3.2022, str. 13), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/430 z dne 15. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 87 I, 15.3.2022, str. 56).

¹⁵ Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/427 z dne 15. marca 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 87 I, 15.3.2022, str. 1), ter Sklep Sveta (SZVP) 2022/429 z dne 15. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 87 I, 15.3.2022, str. 44).

¹⁶ Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/876 z dne 3. junija 2022 o izvajanju člena 8a(1) Uredbe (ES) št. 765/2006 o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji in vpletenosti Belorusije v rusko agresijo proti Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 1); Uredba Sveta (EU) 2022/877 z dne 3. junija 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 765/2006 o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji in vpletenosti Belorusije v rusko agresijo proti Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 11); Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/878 z dne 3. junija 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 153, 3.6.2022, str. 15); Uredba Sveta (EU) 2022/879 z dne 3. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 53); Uredba Sveta (EU) 2022/880 z dne 3. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 153, 3.6.2022, str. 75); Izvedbeni sklep Sveta (SZVP) 2022/881 z dne 3. junija 2022 o izvajanju Sklepa 2012/642/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji in vpletenosti Belorusije v rusko agresijo proti Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 77); Sklep Sveta (SZVP) 2022/882 z dne 3. junija 2022 o spremembi Sklepa 2012/642/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi razmer v Belorusiji in vpletenosti Belorusije v rusko agresijo proti Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 88); Sklep Sveta (SZVP) 2022/883 z dne 3. junija 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 153, 3.6.2022, str. 92); Sklep Sveta (SZVP) 2022/884 z dne 3. junija 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 128); Sklep Sveta (SZVP) 2022/885 z dne 3. junija 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP

jih zagrešile ruske oborožene sile. Sveženj vključuje: 1) prepoved uvoza surove nafte in rafiniranih naftnih derivatov iz Rusije, z omejenimi izjemami; 2) izključitev še treh ruskih bank in ene beloruske banke iz sistema SWIFT ter 3) prekinitev radiodifuzne dejavnosti v Uniji za še tri ruske medijske hiše v državni lasti. Unija je sprejela tudi sankcije proti še 65 posameznikom in 18 subjektom. Med njimi so posamezniki, odgovorni za grozodejstva v Buči in Mariupolu.

- (17) Svet je 21. julija 2022 sprejel sedmi sveženj, imenovan tudi „sveženj za ohranjanje in usklajitev sankcij“¹⁷, ki vključuje naslednje dodatne ukrepe: (1) prepoved uvoza zlata, (2) strožje zahteve glede poročanja v zvezi s posamezniki, proti katerim so bile uvedene sankcije; (3) ciljno usmerjene prepovedi izvoza; (4) prepoved dostopa do pristanišč; (5) finančne sankcije; (6) prehranska in energetska varnost; (7) izjeme na področju medicinskih in farmacevtskih izdelkov. Unija je na seznam dodala tudi 54 posameznikov in 10 subjektov, katerim se zamrznejo sredstva.
- (18) Svet je 6. oktobra 2022 sprejel osmi sveženj sankcij, ki zajema naslednje dodatne ukrepe¹⁸: 1) uvrstitev dodatnih oseb in subjektov na seznam oseb in subjektov, za katere veljajo sankcije; 2) razširitev omejitev na pokrajini Herson in Zaporožje; 3) nove omejitve uvoza in izvoza; 4) izvajanje cenovne kapice za nafto, ki jo je določila skupina G7; 5) omejitve za podjetja v državni lasti; 6) omejitve finančnih storitev, storitev svetovanja na področju IT in drugih poslovnih storitev ter 7) odvrčanje od izogibanja sankcijam.

---

o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 153, 3.6.2022, str. 139).

¹⁷ Uredba Sveta (EU) 2022/1269 z dne 21. julija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 193, 21.7.2022, str. 1), Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/1270 z dne 21. julija 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 193, 21.7.2022, str. 133), Sklep Sveta (SZVP) 2022/1271 z dne 21. julija 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 193, 21.7.2022, str. 196), Sklep Sveta (SZVP) 2022/1272 z dne 21. julija 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 193, 21.7.2022, str. 219).

¹⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/1903 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (EU) 2022/263 o omejevalnih ukrepih v odgovor na priznanje območij ukrajinskih pokrajin Doneck in Lugansk, ki niso pod vladnim nadzorom, in na odreditev napotitve ruskih oboroženih sil na ta območja (UL L 259I, 6.10.2022, str. 1), Uredba Sveta (EU) 2022/1904 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 259I, 6.10.2022, str. 3), Uredba Sveta (EU) 2022/1905 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 259I, 6.10.2022, str. 76), Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/1906 z dne 6. oktobra 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 259I, 6.10.2022, str. 79), Sklep Sveta (SZVP) 2022/1907 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbijajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 259I, 6.10.2022, str. 98), Sklep Sveta (SZVP) 2022/1908 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Sklepa (SZVP) 2022/266 o omejevalnih ukrepih v odziv na priznanje območij ukrajinskih pokrajin Doneck in Lugansk, ki niso pod vladnim nadzorom, in na odreditev napotitve ruskih oboroženih sil na ta območja (UL L 259I, 6.10.2022, str. 118) in Sklep Sveta (SZVP) 2022/1909 z dne 6. oktobra 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 259I, 6.10.2022, str. 122).

- (19) Svet je 16. decembra 2022 sprejel deveti sveženj sankcij¹⁹ v odziv na rusko invazijo na Ukrajino, vključno s prepovedjo izvoza motorjev za brezpilotne zrakoplove, izvoza blaga in tehnologije z dvojno rabo, naložb v rudarski sektor in transakcij z Rusko regionalno razvojno banko ter zagotavljanjem oglaševanja, tržnih raziskav in raziskav javnega mnenja; poleg tega se je Svet odločil, da bo sprejel celovit sveženj posameznih ukrepov. Svet je 25. februarja 2023 sprejel deseti sveženj sankcij, s katerim je uvedel nadaljnje prepovedi izvoza kritične tehnologije in industrijskega blaga, kot so elektronika, specializirana vozila, deli strojev ter rezervni deli za tovornjake in reakcijske motorje, ter blaga za gradbeni sektor, ki ga je mogoče usmeriti v rusko vojsko, kot so antene ali žerjavi. Svet se je poleg tega odločil uvesti omejevalne ukrepe za dodatnih 87 posameznikov in 34 subjektov²⁰.
- (20) V tesnem sodelovanju z EU so sankcije naložili tudi mednarodni partnerji, zlasti Združene države Amerike, Združeno kraljestvo, Kanada, Norveška, Japonska, Južna Koreja, Švica in Avstralija.

1.2. Podjetja in gospodinjstva, ki so jih prizadele visoke cene plina in električne energije ali motnje v oskrbi z energijo

- (21) Zaradi sedanje krize so se cene plina in električne energije dvignile, kot še nikoli doslej, ter precej nad že tako visoke ravni v obdobju pred agresijo. Rusija pretok plina namerno uporablja kot orožje, kar na trgih energije v EU in po svetu povzroča znatno nestanovitnost in negotovost. EU in njene države članice so sprejele številne ukrepe za odpravo visokih cen in zagotovitev oskrbe z energijo. V zvezi s tem Komisija opozarja na nabor orodij, ki ga je predstavila že oktobra 2021²¹ (v nadaljnjem besedilu:

---

¹⁹ Uredba Sveta (EU) 2022/2474 z dne 16. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 322I, 16.12.2022, str. 1), Uredba Sveta (EU) 2022/2475 z dne 16. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 322I, 16.12.2022, str. 315), Izvedbena uredba Sveta (EU) 2022/2476 z dne 16. decembra 2022 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 322I, 16.12.2022, str. 318), Sklep Sveta (SZVP) 2022/2477 z dne 16. decembra 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 322I, 16.12.2022, str. 466), Sklep Sveta (SZVP) 2022/2478 z dne 16. decembra 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 322I, 16.12.2022, str. 614), Sklep Sveta (SZVP) 2022/2479 z dne 16. decembra 2022 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 322I, 16.12.2022, str. 687).

²⁰ Uredba Sveta (EU) 2023/426 z dne 25. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 59I, 25.2.2023, str. 1); Uredba Sveta (EU) 2023/427 z dne 25. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 833/2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 59I, 25.2.2023, str. 6); Izvedbena uredba Sveta (EU) 2023/429 z dne 25. februarja 2023 o izvajanju Uredbe (EU) št. 269/2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 59I, 25.2.2023, str. 278); Sklep Sveta (SZVP) 2023/432 z dne 25. februarja 2023 o spremembi Sklepa 2014/145/SZVP o omejevalnih ukrepih v zvezi z ukrepi, ki spodbujajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL L 59I, 25.2.2023, str. 437); Sklep Sveta (SZVP) 2023/434 z dne 25. februarja 2023 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 59I, 25.2.2023, str. 593).

²¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij (COM(2021) 660 final z dne 13. oktobra 2021) – Spopadanje z naraščajočimi cenami energije: nabor orodij za ukrepanje in podpora.

sporočilo iz oktobra), sporočilo REPowerEU z dne 8. marca 2022 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo REPowerEU)^{22, 23}, načrt REPowerEU²⁴ z dne 18. maja 2022, uredbo o skladiščenju plina²⁵, sporočilo „Varčujmo s plinom za varno zimo“²⁶ z dne 20. julija 2022, Uredbo (EU) 2022/1369 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu²⁷ ter Uredbo (EU) 2022/1854 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije²⁸. Komisija je 18. oktobra 2022 sprejela sporočilo o izrednih energetskih razmerah²⁹ za skupno pripravo, nabavo in zaščito EU. V povezavi s tem sporočilom je predlagala novo uredbo o nujnem ukrepanju³⁰, da bi obravnavala visoke cene plina v EU in zagotovila zanesljivost oskrbe za prihajajočo zimo. To se bo doseglo s skupno nabavo plina, mehanizmi za omejevanje cen na borzi plina TTF, novimi ukrepi za pregledno uporabo infrastrukture in solidarnostjo med državami članicami ter stalnimi prizadevanji za zmanjšanje povpraševanja po plinu.

- (22) Zelo visoke cene energije škodujejo gospodarstvu in kupni moči državljanov EU, zlasti najranljivejših. Evropska centralna banka (ECB) je ocenila, da se bo realni BDP v zadnjem četrtletju 2022 zmanjšal za 0,1 % in v prvem četrtletju 2023 ostal nespremenjen, predvsem zaradi posledic motenj v oskrbi z energijo, višje inflacije in s tem povezanega upada zaupanja³¹. Vztrajajoče visoke cene energije bodo verjetno povečale revščino in vplivale na konkurenčnost podjetij. Zlasti energijsko intenzivne panoge se soočajo z višjimi proizvodnimi stroški. Ta zvišanja stroškov lahko v nekaterih primerih ogrozijo nadaljevanje dejavnosti podjetij v EU, ki bi bila sicer dobičkonosna, in bodo verjetno pozneje vplivala na zaposlovanje.
- (23) Nabor orodij, ki ga je Komisija predstavila oktobra 2021, se je izkazal za uporabnega in ga obsežno uporabljajo številne države članice, ki so sprejele vrsto ukrepov na

²² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – REPowerEU: skupni evropski ukrepi za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo (COM(2022) 108 final z dne 8. marca 2022).

²³ Komisija prek Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 (UL L 57, 18.2.2021, str. 1), na zahtevo podpira države članice pri oblikovanju in izvajanju reform, namenjenih zagotavljanju cenovno dostopnejše, varnejše in bolj trajnostne energije.

²⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Načrt REPowerEU (COM(2022) 230 final z dne 18. maja 2022).

²⁵ Uredba (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

²⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – „Varčujmo s plinom za varno zimo“ (COM(2022) 360 final z dne 20. julija 2022).

²⁷ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

²⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L 261I, 7.10.2022, str. 1).

²⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Izredne energetske razmere – skupna priprava, nabava in zaščita EU (COM(2022) 553 final z dne 18. oktobra 2022).

³⁰ Predlog uredbe Sveta – Krepitev solidarnosti z boljšim usklajevanjem nabav plina, čezmejno izmenjavo plina in zanesljivimi referenčnimi vrednostmi za cene (COM(2022) 549 final z dne 18. oktobra 2022).

³¹ Makroekonomske projekcije uslužbencev ECB za euroobmočje, september 2022.

nacionalni ravni. Spomladi 2022 se je razširil s sporočilom o kratkoročnih tržnih intervencijah in dolgoročnih izboljšavah zasnove trga električne energije³².

- (24) V sporočilu REPowerEU so določeni ukrepi za odziv na povišanja cen energije in obnovitev zalog plina za zimo, v načrtu REPowerEU³³ pa so določeni ukrepi za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov, prihranke energije in energijsko učinkovitost ter za diverzifikacijo oskrbe z energijo. S pospešitvijo zelenega prehoda se bodo zmanjšale emisije in odvisnost od uvoženih fosilnih goriv ter zagotovila zaščita pred zvišanji cen. Z uredbo o skladiščenju plina³⁴ so bile določene nove minimalne obveznosti skladiščenja plina za zagotovitev oskrbe za prihajajočo zimo, v skladu s katerimi morajo države članice skladišča plina do 1. novembra 2022 napolniti do 80 % in do 1. novembra v naslednjih letih do 90 %.
- (25) Ker je kriza še povečala tveganja za zanesljivost oskrbe in motnje, se je Unija začela pripravljati na dolgotrajno in morda popolno ukinitve oskrbe s plinom iz Rusije. Novi evropski načrt za zmanjšanje povpraševanja po plinu³⁵ določa ukrepe, načela in merila za usklajeno zmanjšanje povpraševanja, spremlja pa ga Uredba (EU) 2022/1369 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu³⁶, ki določa prostovoljni cilj za zmanjšanje povpraševanja po plinu za 15 % v vseh državah članicah in uvaja postopek za sprožitev zavezujočega cilja za zmanjšanje povpraševanja, če bo to potrebno.
- (26) Svet je 6. oktobra 2022 sprejel Uredbo (EU) 2022/1854 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije, da bi se znižale položnice za energijo za evropske državljane in podjetja. Uredba (EU) 2022/1854 med drugim vključuje ukrepe za zmanjšanje odjema električne energije, kar bo prispevalo k znižanju stroškov električne energije za odjemalce, in za prerazporeditev presežnih prihodkov energetskega sektorja končnim odjemalcem.
- (27) Svet je 19. in 22. decembra 2022 sprejel nadaljnje uredbe za odpravo visokih cen energije, in sicer: Uredbo Sveta (EU) 2022/2576 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, čezmejnih izmenjav plina in zanesljivih referenčnih cen³⁷, Uredbo Sveta (EU) o okviru za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih

---

³² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Kratkoročne intervencije na trgu energije in dolgoročne izboljšave zasnove trga električne energije – načrt za ukrepanje (COM(2022) 236 final z dne 18. maja 2022).

³³ COM(2022) 230 final z dne 18. maja 2022.

³⁴ Uredba (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredb (EU) 2017/1938 in (ES) št. 715/2009 glede skladiščenja plina (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

³⁵ Evropska komisija, Generalni direktorat za komuniciranje, Evropski načrt za zmanjšanje povpraševanja po plinu, Urad za publikacije Evropske unije, 2022, <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/70e0fa1d-0db4-11ed-b11c-01aa75ed71a1>.

³⁶ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

³⁷ Uredba Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina (UL L 335, 29.12.2022, str. 1).

virov³⁸ in Uredbo Sveta (EU) 2022/2578 o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljane Unije in gospodarstvo zaščitil pred previsokimi cenami³⁹.

1.3. Potreba po tesnem evropskem usklajevanju nacionalnih ukrepov pomoči

- (28) Ciljno usmerjena in sorazmerna uporaba nadzora EU nad državno pomočjo zagotavlja, da so nacionalni podporni ukrepi učinkoviti pri pomoči podjetjem in delavcem, ki jih je prizadela sedanja kriza, in ohranjanju dolgoročne fiskalne vzdržnosti nacionalnih podpornih ukrepov. Nadzor EU nad državno pomočjo zagotavlja tudi, da notranji trg EU ni razdrobljen in da se ohranijo enaki konkurenčni pogoji. Celovitost notranjega trga je pomembna za odpornost proti zunanemu pritisku in preprečevanje tekmovanja za subvencije, pri katerem si bogatejše države članice lahko privoščijo večjo porabo kot njihove sosedje, kar škodi koheziji v Uniji.
- (29) Komisija meni, da sedanja kriza, ki vpliva na podjetja v vseh državah članicah, upravičuje izračun najvišjih zgornjih mej pomoči v ustreznih oddelkih po posameznih državah članicah, pod pogojem, da se zagotovi, da se upravičeni stroški lahko krijejo samo enkrat in da se upoštevajo posebne zgornje meje pomoči, ki se uporabljajo v skladu s tem sporočilom.
- (30) Komisija nadalje meni, da so za obravnavanje odvisnosti od fosilnih goriv kot pomembnega elementa, ki zaostruje krizo, in pospešitev zelenega prehoda v skladu s cilji REPowerEU ob hkratnem zagotavljanju odpornosti prihodnjega nizkoogljičnega energetskega sistema EU potrebne dodatne strateške naložbe. To je zlasti pomembno v sedanjem globalnem ustroju, v katerem obstaja tveganje, da se bodo take naložbe preusmerile iz EGP. Oddelka 2.5 in 2.6 tega sporočila zagotavljata ustrezna orodja za uvedbo projektov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in izvajanje ukrepov za razogljičenje industrije, poleg tega ta orodja pomembno, vendar posredno vplivajo na proizvodnjo opreme in sestavnih delov, potrebnih za prehod na neto ničelno gospodarstvo. Glede na navedeno oddelek 2.8 tega sporočila državam članicam zagotavlja dodatno možnost za dodelitev pomoči, ki neposredno podpira produktivne naložbe v določeno strateško blago, potrebno za ta prehod. InvestEU ima kot instrument Unije za spodbujanje zasebnih naložb v prednostna področja EU osrednjo vlogo pri mobilizaciji podpore tem prednostnim področjem, zlasti v zvezi z energijo in industrijskim načrtom v okviru zelenega dogovora⁴⁰. Če torej za ukrepe, ki so jih sprejeli izvajalski partnerji in finančni posredniki InvestEU, veljajo pravila o državni pomoči, se lahko ti ukrepi krijejo s shemami, ki jih odobri Komisija na podlagi oddelkov 2.5, 2.6 in 2.8 tega sporočila. Ker bi lahko podpora naložbam v proizvodne obrate povzročila neskladja s krovima ciljema celovitosti notranjega trga in kohezije, mora biti taka podpora jasno omejena na opredeljena strateška področja, časovno omejena in omejena na nominalne zneske pomoči ter zagotavljati zadostne spodbude za uresničevanje kohezijskih ciljev. To sporočilo v oddelku 2.8 določa posebne pogoje, pod katerimi se bo podpora za naložbe v posebne ukrepe za prehod na neto ničelno gospodarstvo izjemoma štela za združljivo. Kolikor ta oddelek zajema

³⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/2577 z dne 22. decembra 2022 o okviru za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov (UL L 335, 29.12.2022, str. 36).

³⁹ Uredba Sveta (EU) 2022/2578 z dne 22. decembra 2022 o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljane Unije in gospodarstvo zaščitil pred previsokimi cenami (UL L 335, 29.12.2022, str. 45).

⁴⁰ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo (COM(2023) 62 final z dne 1. februarja 2023).

možnost zagotavljanja individualne podpore zunaj sheme, bo ta bodisi omejena na območja, ki prejemajo pomoč, kot so opredeljena v veljavnih kartah regionalne pomoči, bodisi bo morala zajemati naložbe v vsaj treh državah članicah EGP, znaten del katerih bi se moral izvajati na vsaj dveh območjih, ki prejemata pomoč. Ta zahteva bo prispevala k nadaljnjemu razvoju širšega ekosistema vzdolž ustrezne vrednostne verige po vsej Evropi in okrepila odpornost dobavnih verig.

1.4. Ustrezni ukrepi državne pomoči

- (31) V okviru splošnih prizadevanj držav članic za reševanje izzivov, ki izhajajo iz agresije Rusije proti Ukrajini, to sporočilo določa možnosti, ki jih imajo države članice v skladu s pravili EU o državni pomoči za zagotavljanje likvidnosti in dostopa do financiranja za podjetja, zlasti MSP, ki se v sedanji krizi soočajo z ekonomskimi izzivi, ter za spodbujanje manjše porabe energije.
- (32) Kot je navedeno v sporočilu iz oktobra 2021, ukrepi v korist nekomercialnih odjemalcev energije ne pomenijo državne pomoči, če ne koristijo posredno določenemu sektorju ali podjetju. Države članice lahko na primer tistim, ki so najbolj ogroženi, dodelijo posebna socialna plačila, da bi lahko v krajšem obdobju plačevali položnice za energijo ali da zagotovijo podporo za izboljšanje energijske učinkovitosti, hkrati pa zagotovijo učinkovito delovanje trga.
- (33) Ukrepi, namenjeni komercialnim odjemalcem energije, ne pomenijo državne pomoči, če so taki ukrepi splošne narave. Taki neselektivni ukrepi so lahko na primer splošna znižanja davkov ali dajatev, znižana stopnja za dobavo zemeljskega plina, električne energije ali daljinskega ogrevanja ali znižani stroški omrežja. Če se nacionalne intervencije štejejo za pomoč, se lahko štejejo za združljive s pravili o državni pomoči, če izpolnjujejo določene zahteve. Na primer, pomoč v obliki znižanj usklajenih okoljskih davkov, ki upoštevajo najnižje ravni obdavčitve in pravila, določena v direktivi o obdavčitvi energije⁴¹, ter so v skladu z določbami uredbe o skupinskih izjemah, lahko države članice izvajajo brez predhodne priglasitve Komisiji.
- (34) Kar zadeva oddelka 2.1 in 2.4 tega sporočila, se lahko pomoč dodeli neposredno končnemu upravičencu ali prek dobavitelja energije. Če se dodeli prek dobavitelja energije, mora država članica dokazati, da uporablja mehanizem, ki ohranja konkurenco med dobavitelji in zagotavlja, da se pomoč prenese na končnega upravičenca.
- (35) Komisija meni, da so za nekatere finančne potrebe morda potrebna drugačna orodja, kot so tista iz oddelkov 2.1, 2.2 in 2.3 tega sporočila. To bi lahko zlasti veljalo, kadar sedanja kriza ne bi povzročala le likvidnostnih potreb, temveč tudi znatne izgube, ki bi lahko ogrozile sposobnost upravičenca, da odplača svoj dolg, in kazale na solventnostne potrebe. V primerih, ko se posameznim upravičencem dodelijo visoki zneski pomoči in se na podlagi njihove pretekle sposobnosti ustvarjanja dobička zdi, da je sposobnost teh upravičencev, da odplačajo svoj dolg, vprašljiva, lahko države članice razmislijo o tem, da bi od upravičencev zahtevale informacije o njihovi predvideni prihodnji sposobnosti ustvarjanja dobička za nadaljnje odplačevanje dolga, da bi ocenile, ali je uporaba različnih orodij, kot je podpora solventnosti, morda ustrežnejša ali bi lahko postala ustrežnejša za obravnavanje njihovih finančnih potreb.

---

⁴¹ Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

- (36) V posebnih okoliščinah⁴² lahko države članice menijo, da podjetja, ki jih je sedanja kriza močno prizadela, potrebujejo podporo solventnosti, ki je ni mogoče v zadostni meri zagotoviti samo iz zasebnih virov. Kadar bi podjetja prenehala ali omejila poslovanje brez take podpore solventnosti in če bi prenehanje ali omejitev poslovanja ogrožala trge energije ali druge trge, ki so sistemsko pomembni za gospodarstvo (ali za varnost in odpornost notranjega trga), bi se lahko taka podpora solventnosti štela za združljivo na podlagi člena 107(3)(b) PDEU.
- (37) Komisija meni, da so naslednja splošna načela še posebej pomembna pri zahtevani oceni za vsak primer posebej, kot je določeno v točki 36:
- a. pomoč mora biti potrebna, primerna in sorazmerna⁴³, da se prepreči nenaden izstop takih podjetij s trga, v nobenem primeru pa ne sme presegati najnižjega zneska, potrebnega za zagotovitev njihove sposobnosti preživetja;
  - b. podjetje, ki pripada večji poslovni skupini ali ga je ta prevzela, ni upravičeno do pomoči, razen če je mogoče dokazati, da težave podjetja niso posledica samovoljnega razporejanja stroškov znotraj skupine in da so težave prehude, da bi jih skupina sama rešila. V takih primerih bo običajno potreben znaten prispevek skupine k stroškom ukrepa v podporo solventnosti;
  - c. državna pomoč mora biti dodeljena pod pogoji, ki državi zagotavljajo razumno nadomestilo, kot je ustrezen delež prihodnjega povečanja vrednosti upravičenca, glede na znesek vloženega državnega lastniškega kapitala v primerjavi s preostalim lastniškim kapitalom podjetja, potem ko so bile upoštevane izgube, vključno s predvidljivimi izgubami brez ukrepa pomoči;
  - d. kadar je pomoč v obliki podrejenega dolga ali drugih hibridnih kapitalskih instrumentov, mora celotno nadomestilo za take instrumente ustrezno upoštevati značilnosti izbranega instrumenta, vključno z njegovo stopnjo podrejenosti in vsemi načini plačila;
  - e. potrebni bodo ustrezni ukrepi na področju konkurence v skladu z načeli iz smernic za reševanje in prestrukturiranje⁴⁴ iz leta 2014. Na podlagi posebnosti vsakega potencialnega primera in ustreznega konkurenčnega okolja se lahko kot izravnalni ukrep zahteva tudi odprodaja sredstev. Poleg tega bodo potrebni ukrepi v zvezi z ravnanjem, vključno z zavezami, ki zagotavljajo učinkovito prepoved plačil bonusov ali drugih spremenljivih plačil, plačil obresti in pridobitev;
  - f. Komisija lahko od države članice zahteva, da, tudi po tem, ko je Komisija že sprejela sklep, predloži oceno dolgoročne sposobnosti preživetja upravičenca, ki spremlja prigrasitev. Država članica se mora zavezati, da bo, kadar Komisija po proučitvi take ocene meni, da je to primerno, v roku, ki ga določi Komisija,

---

⁴² Intervencija mora biti omejena na primere, v katerih je v skupnem interesu.

⁴³ Pomoč je načeloma sorazmerna, če ne presega ponovne vzpostavitve kapitalske strukture upravičenca v primerjavi s kapitalsko strukturo pred krizo, ki jo je povzročila agresija Rusije proti Ukrajini. Pri presoji sorazmernosti pomoči se bo upoštevala državna pomoč, prejeta ali načrtovana v okviru sedanje krize, in zlasti pomoč, zagotovljena na podlagi tega sporočila.

⁴⁴ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

priglasila načrt prestrukturiranja, kot je določen v smernicah za reševanje in prestrukturiranje, v odobritev Komisiji.

- (38) Države članice so pozvane, naj na nediskriminatoren način razmislijo o določitvi zahtev v zvezi z varstvom okolja ali zanesljivostjo oskrbe za dodelitev pomoči v skladu z oddelkom 2.4 in 2.8 tega sporočila. Te zahteve imajo lahko na primer naslednje oblike⁴⁵:
- a. zahteva, da upravičenec zadosti določenemu deležu potreb po energiji z obnovljivimi viri energije, npr. s pogodbami o nakupu električne energije ali neposrednimi naložbami v proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;
  - b. zahteva po naložbah v energijsko učinkovitost za zmanjšanje porabe energije glede na gospodarsko proizvodnjo, npr. z manjšo porabo za proizvodne procese, ogrevanje ali prevoz, zlasti z ukrepi za izvajanje priporočil v okviru energetskega pregleda, izvedenih v skladu s členom 8(2) ali (4) Direktive 2012/27/EU in Prilogo VI k Direktivi;
  - c. zahteva, da se za naložbe zmanjša ali diverzificira poraba zemeljskega plina, npr. z ukrepi za elektrifikacijo, tako da se uporabijo obnovljivi viri energije ali krožne rešitve, kot je ponovna uporaba odpadnih plinov;
  - d. zahteva po fleksibilnejših naložbah, da se omogoči boljša prilagoditev poslovnih procesov cenovnim signalom na trgih z električno energijo.
- (39) Države članice lahko dodelijo tudi pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročili izjemni dogodki v skladu s členom 107(2)(b) PDEU. Taka državna pomoč, namenjena ublažitvi škode, ki jo neposredno povzročajo trenutni izjemni dogodki agresije Rusije proti Ukrajini, lahko zajema tudi učinke nekaterih posledic agresije Rusije, vključno z naloženimi gospodarskimi sankcijami ali protiukrepi, ki negativno vplivajo na upravičenca zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti ali specifičnega in ločljivega dela njegove gospodarske dejavnosti.
- (40) Škoda, ki jo bodo neposredno povzročila obvezna zmanjšanja porabe zemeljskega plina ali električne energije, ki jih bodo morda morale naložiti države članice, se lahko oceni na podlagi člena 107(2)(b) PDEU, če ni prekomernega nadomestila.
- (41) Države članice morajo priglasiti take ukrepe pomoči, Komisija pa jih bo presodila neposredno na podlagi člena 107(2)(b) PDEU. Taka pomoč se lahko dodeli podjetjem v težavah.
- (42) V skladu z Uredbo (EU) 2022/1369 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu⁴⁶ lahko države članice razmislijo o ustreznih ukrepih za spodbujanje prostovoljnega zmanjšanja povpraševanja po zemeljskem plinu. Če države članice načrtujejo uvedbo takih spodbud v okviru sedanje krize, bo Komisija take ukrepe

⁴⁵ Države članice naj izkoristijo možnosti za dodelitev pomoči, odobrene v skladu s smernicami o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo za leto 2022, zlasti kar zadeva energijo iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitost ali druge ukrepe za razogljčenje.

⁴⁶ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

presodila neposredno na podlagi člena 107(3)(b) PDEU. Čeprav bo to treba presoditi za vsak primer posebej, Komisija meni, da so zlasti pomembni naslednji elementi:

- a. uporaba konkurenčnega postopka, ki temelji na preglednih merilih za sklepanje pogodb o količinah za prostovoljno zmanjšanje povpraševanja;
  - b. odsotnost kakršnih koli formalnih omejitev za čezmejno trgovino ali tokove;
  - c. omejitev zadevnih spodbud na zmanjšanja povpraševanja v prihodnosti, ki presegajo tista, ki bi jih upravičenec izvedel ne glede na ukrep;
  - d. takojšnje zmanjšanje skupnega končnega povpraševanja po plinu v zadevni državi članici, pri čemer se je treba izogibati zgolj prenosu povpraševanja po zemeljskem plinu.
- (43) Države članice lahko razmislijo tudi o ukrepih za spodbujanje polnjenja skladišč plina, kolikor trg ne zagotavlja ustreznih spodbud za to. Če države članice načrtujejo dajanje spodbud za polnjenje skladišč plina v okviru sedanje krize, bo Komisija te spodbude ocenila neposredno na podlagi člena 107(3)(b) PDEU⁴⁷. Čeprav bo to treba oceniti za vsak primer posebej, Komisija meni, da so zlasti pomembni naslednji elementi:
- a. uporaba konkurenčnega postopka, ki temelji na preglednih merilih za to, da se pomoč čim bolj zmanjša;
  - b. odsotnost kakršnih koli omejitev za čezmejno trgovino ali tokove;
  - c. vzpostavljeni zaščitni ukrepi za preprečevanje prekomernega nadomestila;
  - d. izpolnjevanje obveznosti in pogojev za napolnjenost in spodbujanje skladiščenja plina iz členov 6a do 6d Uredbe (EU) 2017/1938⁴⁸, zlasti pogojev za podporne ukrepe iz člena 6b, odstavek 2 in 3.
- (44) Komisija bo za vsak primer posebej proučila morebitno nujno, sorazmerno in ustrezno pomoč v skladu s sporočilom Komisije z naslovom „Varčujmo s plinom za varno zimo“⁴⁹ in nacionalnimi načrti za zanesljivo oskrbo s plinom v izrednih razmerah, da bi se za omejeno obdobje prilagodile zmogljivosti, ki bodo prispevale k nadomestitvi plina z drugim ogljičnim gorivom, ki je večji onesnaževalec. Vsako tako alternativno ogljično gorivo mora imeti najnižjo možno vsebnost emisij, pomoč pa bi morala biti pogojena s prizadevanji za energijsko učinkovitost ter se mora izogibati dolgoročnim učinkom vezanosti, v skladu s podnebnimi cilji EU. Taki ukrepi so lahko usmerjeni v preventivno zmanjšanje porabe plina ali v odzivanje na obvezna zmanjšanja povpraševanja po zemeljskem plinu, razen če se nadomesti drugače⁵⁰.

⁴⁷ Glej Sklep Komisije SA.103012 (2022/NN) z dne 12. julija 2022 – Spodbujevalni ukrep za skladiščenje zemeljskega plina v skladišču Bergermeer za naslednjo kurilno sezono.

⁴⁸ Kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2022/1032 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 (UL L 173, 30.6.2022, str. 17).

⁴⁹ COM(2022) 360 final z dne 20. julija 2022.

⁵⁰ Primer na področju proizvodnje električne energije je Sklep Komisije z dne 30. septembra 2022 o državni pomoči SA.103662(2022/N) – Nemčija – Začasna rezerva za oskrbo z električno energijo iz lignita za varčevanje s plinom.

- (45) Komisija bo zaradi izzivov pri prevozu blaga v Ukrajino in iz nje za vsak primer posebej proučila morebitno pomoč za zavarovanje ali pozavarovanje v zvezi s prevozom blaga v Ukrajino in iz nje. Med drugim bodo morale države članice dokazati, da zavarovanje ali pozavarovanje sploh ni na voljo ali pa je na voljo le po premijah, ki so bistveno višje kot pred rusko invazijo na Ukrajino.
- (46) Prevoz beguncev in humanitarnega materiala načeloma ne spada v okvir pravil EU o državni pomoči, če država izvaja javna pooblastila (v nasprotju z izvajanjem gospodarske dejavnosti) in dokler se prevozne storitve ne kupujejo po ceni, ki je nad tržno ceno.
- (47) Pomoč, ki jo bodo države članice dodelile podjetjem v skladu s tem sporočilom, se bo usmerjala prek kreditnih institucij kot finančnih posrednikov in bo koristila neposredno tem podjetjem. Vendar lahko taka pomoč finančnim posrednikom dodeli posredno prednost. Kljub temu taka posredna prednost na podlagi zaščitnih ukrepov iz oddelkov 2.2 in 2.3 ni namenjena ohranitvi ali obnovitvi sposobnosti preživetja, likvidnosti ali solventnosti kreditnih institucij. Zato se taka pomoč ne bi štela kot izredna javnofinančna pomoč v skladu z Direktivo 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: direktiva o sanaciji in reševanju bank – DSRB)⁵¹, niti v skladu z Uredbo (EU) št. 806/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: uredba o enotnem mehanizmu za reševanje – uredba o EMR)⁵², ter se ne bi presojala na podlagi pravil o državni pomoči, ki se uporabljajo za bančni sektor⁵³.
- (48) Pomoč, ki jo države članice dodelijo kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam na podlagi člena 107(2)(b) PDEU za nadomestilo neposredne škode, ki so jo utpele zaradi sedanje krize, ali pomoč, ki jo države članice dodelijo kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam na podlagi oddelka 2.4 tega sporočila, katere cilj ni ohranitev ali obnovitev sposobnosti preživetja, likvidnosti ali solventnosti institucije ali subjekta, se ne bi štela za izredno javnofinančno pomoč v skladu z DSRB niti v skladu z uredbo o EMR, prav tako pa se ne bi presojala na podlagi pravil o državni pomoči, ki se uporabljajo za bančni sektor⁵⁴.
- (49) Če bi kreditne institucije zaradi sedanje krize potrebovale izredno javnofinančno pomoč (glej člen 2(1)(28) DSRB in člen 3(1)(29) uredbe o EMR) v obliki likvidnostnega ukrepa, ukrepa dokapitalizacije ali obravnavanja oslabljenih sredstev,

---

⁵¹ UL L 173, 12.6.2014, str. 190, glej člen 2(1)(28) DSRB.

⁵² UL L 225, 30.7.2014, str. 1, glej člen 3(1)(29) uredbe o EMR.

⁵³ Sporočilo Komisije o dokapitalizaciji finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence (UL C 10, 15.1.2009, str. 2); Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (UL C 72, 26.3.2009, str. 1); Sporočilo o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (UL C 195, 19.8.2009, str. 9); Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2011 dalje (UL C 329, 7.12.2010, str. 7); Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2012 dalje (UL C 356, 6.12.2011, str. 7) in Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe podpore v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o bančništvu iz leta 2013) (UL C 216, 30.7.2013, str. 1).

⁵⁴ Komisiji je treba prigrasiti vse ukrepe v podporo kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam, ki pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, vključno s tistimi, ki ne spadajo na področje tega sporočila, presojali pa se bodo v skladu z zadevnimi pravili o državni pomoči.

bo treba presoditi, ali ukrep izpolnjuje pogoje iz člena 32(4)(d)(i), (ii) ali (iii) DSRB ter člena 18(4)(d)(i), (ii) ali (iii) uredbe o EMR. Če so pogoji izpolnjeni, se za kreditno institucijo, ki bi prejela tako izredno javnofinančno pomoč, ne bi štelo, da propada ali bo verjetno propadla.

- (50) Kolikor taki ukrepi obravnavajo težave, povezane z agresijo Rusije proti Ukrajini ter njenimi neposrednimi ali posrednimi učinki, se bo za njih štelo, da spadajo pod točko 45 sporočila o bančništvu iz leta 2013⁵⁵, ki določa izjemo od zahteve po porazdelitvi bremena med delničarji in podrejenimi upniki.
- (51) Pomoč, dodeljena v skladu s tem sporočilom, se ne sme pogojevati s premestitvijo proizvodnje ali druge dejavnosti upravičenca iz druge države znotraj EGP na ozemlje države članice, ki dodeli pomoč. Zdi se, da bi tak pogoj škodoval notranjemu trgu. Brez poseganja v posebne zaščitne ukrepe, vključene v oddelek 2.8 tega sporočila, to velja ne glede na število dejansko izgubljenih delovnih mest v prvotni poslovni enoti upravičenca v EGP.
- (52) Pomoč na podlagi tega sporočila se ne dodeli podjetjem, za katera veljajo sankcije, ki jih je sprejela EU, med drugim, vendar ne izključno, za:
  - a. osebe, subjekte ali organe, posebej navedene v pravnih aktih, s katerimi se nalagajo te sankcije;
  - b. podjetja, ki so v lasti oseb, subjektov ali organov, proti katerim je EU sprejela sankcije, oziroma ki jih te osebe, subjekti ali organi obvladujejo, ali
  - c. podjetja, dejavna v industrijskih panogah, proti katerim je EU sprejela sankcije, če bi pomoč spodkopavala cilje zadevnih sankcij.
- (53) Ukrepov državne pomoči, ki so sami po sebi zaradi pogojev, ki veljajo zanje, ali njihove metode financiranja neločljivo povezani s kršitvijo prava Unije, ni mogoče razglasiti za združljive z notranjim trgom. To se lahko zgodi, na primer, kadar za pomoč veljajo določbe, v skladu s katerimi je pomoč neposredno ali posredno pogojena s poreklom izdelkov ali opreme, na primer kadar zanjo velja zahteva, da mora upravičenec kupiti domače izdelke. Komisija ne bo odobrila pomoči za dejavnosti, povezane z izvozom v tretje države ali države članice, ki bi bile neposredno povezane z izvoženimi količinami, pomoči, ki je pogojena z uporabo domačega blaga pred uvoženim, ali pomoči za vzpostavitev in upravljanje distribucijskega omrežja ali za kritje drugih izdatkov, povezanih z izvoznimi dejavnostmi.

1.5. Uporaba člena 107(3)(b) PDEU

- (54) Komisija lahko v skladu s členom 107(3)(b) PDEU za združljivo z notranjim trgom razglasi pomoč „za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice“. V tem okviru so sodišča Unije razsodila, da morajo motnje vplivati na celotno gospodarstvo zadevne države članice ali na njegov pomemben del in ne le na gospodarstvo ene od njenih regij ali delov ozemlja. Poleg tega je to v skladu s potrebo po strogi razlagi

---

⁵⁵ Kot je opredeljeno v opombi 53.

katere koli izjemne določbe, kot je člen 107(3)(b) PDEU⁵⁶. Komisija je pri sprejemanju odločitev dosledno uporabljala to razlago⁵⁷.

- (55) Komisija meni, da so agresija Rusije proti Ukrajini ter njeni neposredni in posredni učinki, vključno s sankcijami, ki jih je naložila EU ali njeni mednarodni partnerji, in protiukrepi, ki jih je sprejela na primer Rusija, povzročili precejšnjo gospodarsko negotovost, ovire v trgovinskih tokovih in dobavnih verigah ter izjemno veliko in nepričakovano povišanje cen, zlasti cen zemeljskega plina in električne energije, pa tudi številnih drugih vložkov, surovin in primarnih proizvodov. Ti učinki skupaj so povzročili resno motnjo v gospodarstvu v vseh državah članicah. Motnje v dobavni verigi in povečana negotovost imajo neposredne ali posredne učinke, ki vplivajo na številne sektorje. Poleg tega naraščajoče cene energije vplivajo na skoraj vsako gospodarsko dejavnost v vseh državah članicah. Komisija zato meni, da je resna gospodarska motnja vplivala na številne gospodarske sektorje v vseh državah članicah. Na podlagi tega Komisija meni, da je primerno določiti pogoje za presojo ukrepov državne pomoči, ki jih države članice lahko sprejmejo za odpravo te resne motnje.
- (56) Državna pomoč je zlasti upravičena in se lahko za omejeno obdobje razglasi za združljivo z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če se z njo odpravi pomanjkanje likvidnosti, s katerim se soočajo podjetja, ki so neposredno ali posredno prizadeta zaradi resne gospodarske motnje, ki so jo povzročili ruska vojaška agresija proti Ukrajini ter njeni neposredni in posredni učinki, vključno s sankcijami, ki jih je naložila EU ali njeni mednarodni partnerji, ter gospodarskimi protiukrepi, ki jih je na primer sprejela Rusija.
- (57) Komisija v tem sporočilu določa pogoje za oceno združljivosti, ki jih bo načeloma uporabljala za pomoč, ki jo v tem kontekstu dodelijo države članice na podlagi člena 107(3)(b) PDEU. Države članice morajo zato dokazati, da so ukrepi državne pomoči, ki so priglašeni Komisiji in spadajo na področje uporabe tega sporočila, potrebni, primerni in sorazmerni za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu zadevne države članice ter da so vse zahteve tega sporočila upoštevane.
- (58) Ukrepi državne pomoči, ki so priglašeni in o katerih se presoja v skladu s tem sporočilom, so namenjeni podpori podjetjem, dejavnim v EU, ki jih je prizadela ruska vojaška agresija in/ali njene posledice. Ukrepi pomoči se nikakor ne smejo uporabljati za spodkopavanje načrtovanih učinkov sankcij, ki jih je naložila EU ali njeni mednarodni partnerji, in morajo biti v celoti skladni s pravili proti izogibanju iz

---

⁵⁶ Združeni zadevi T-132/96 in T-143/96, Freistaat Sachsen in drugi/Komisija, ECLI:EU:T:1999:326, točka 167.

⁵⁷ Odločba Komisije 98/490/ES v zadevi C-47/96, Crédit Lyonnais (UL L 221, 8.8.1998, str. 28), točka 10.1; Odločba Komisije 2005/345/ES v zadevi C-28/02, Bankgesellschaft Berlin (UL L 116, 4.5.2005, str. 1), točka 153 in naslednje; in Odločba Komisije 2008/263/ES v zadevi C-50/06, BAWAG (UL L 83, 26.3.2008, str. 7), točka 166. Glej Odločbo Komisije v zadevi št. NN 70/07, Northern Rock (UL C 43, 16.2.2008, str. 1); Odločbo Komisije v zadevi št. NN 25/08, Rescue aid to Risikoabschirmung WestLB (UL C 189, 26.7.2008, str. 3); Odločbo Komisije z dne 4. junija 2008 v državni pomoči C 9/08, SachsenLB (UL L 104, 24.4.2009, str. 34); in Sklep Komisije z dne 16. junija 2017 v zadevi SA.32544 (2011/C), prestrukturiranje družbe Trainose S.A (UL L 186, 24.7.2018, str. 25).

veljavnih uredb⁵⁸. Zlasti je treba preprečiti, da bi imele fizične osebe ali subjekti, za katere veljajo sankcije, neposredne ali posredne koristi od takih ukrepov⁵⁹.

- (59) Ukrepi državne pomoči, ki spadajo na področje uporabe tega sporočila, se lahko kumulirajo v skladu z zahtevami iz posameznih oddelkov tega sporočila. Ukrepi državne pomoči, zajeti v tem sporočilu, se lahko kumulirajo s pomočjo na podlagi uredb *de minimis*⁶⁰ ali s pomočjo na podlagi uredb o skupinskih izjemah⁶¹, če se upoštevajo določbe in pravila o kumulaciji iz navedenih uredb. Ukrepi državne pomoči, ki jih zajema to sporočilo, se lahko kumulirajo s pomočjo, dodeljeno na podlagi začasnega okvira ob izbruhu COVID-19⁶², če se upoštevajo njuna pravila o kumulaciji. Kadar države članice istemu upravičencu odobrijo posojila ali jamstva na podlagi začasnega okvira ob izbruhu COVID-19 in na podlagi tega sporočila ter kadar se skupni znesek glavnice posojila izračuna na podlagi likvidnostnih potreb, ki jih je prijavil upravičenec sam, morajo države članice zagotoviti, da se te likvidnostne potrebe s pomočjo krijejo samo enkrat. Prav tako se lahko pomoč na podlagi tega sporočila kumulira s pomočjo na podlagi člena 107(2)(b) PDEU, vendar upravičenec zaradi tega ne sme prejeti prekomernega nadomestila za škodo, ki jo je utrpel.

2. ZAČASNI UKREPI DRŽAVNE POMOČI

2.1. Omejeni zneski pomoči

- (60) Poleg obstoječih možnosti, ki temeljijo na členu 107(3)(c) PDEU, so lahkočasni omejeni zneski pomoči podjetjem, ki jih je prizadela agresija Rusije proti Ukrajini in/ali njeni neposredni ali posredni učinki, primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev med sedanjo krizo.

---

⁵⁸ Na primer člen 12 Uredbe Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 229, 31.7.2014, str. 1).

⁵⁹ Glede na poseben položaj dveh zaporednih kriz, ki sta podjetja prizadeli na več načinov, se lahko države članice odločijo, da bodo pomoč v skladu s tem sporočilom zagotovile tudi podjetjem v težavah.

⁶⁰ Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L 352, 24.12.2013, str. 1); Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L 352, 24.12.2013, str. 9); Uredba Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L 190, 28.6.2014, str. 45) in Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L 114, 26.4.2012, str. 8).

⁶¹ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (uredba o splošnih skupinskih izjemah); Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1) in Uredba Komisije (EU) št. 1388/2014 z dne 16. decembra 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz ribogojstva, za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 369, 24.12.2014, str. 37).

⁶² Sporočilo Komisije z naslovom Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (UL C 91I, 20.3.2020, str. 1), kot je bilo spremenjeno s sporočili Komisije C(2020) 2215 (UL C 112 I, 4.4.2020, str. 1), C(2020) 3156 (UL C 164, 13.5.2020, str. 3), C(2020) 4509 (UL C 218, 2.7.2020, str. 3), C(2020) 7127 (UL C 340 I, 13.10.2020, str. 1), C(2021) 564 (UL C 34, 1.2.2021, str. 6) in C(2021) 8442 (UL C 473, 24.11.2021, str. 1).

- (61) Komisija bo štela, da je taka državna pomoč združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(b) PDEU, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji (posebne določbe za primarni kmetijski sektor ter sektor ribištva in akvakulture so opredeljene v točki 62):
- a. skupna pomoč na podjetje na državo članico v nobenem trenutku ne presega 2 milijonov EUR⁶³. Pomoč se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, davčnih in plačilnih ugodnosti ali v drugih oblikah, kot so vračljiva predplačila, jamstva⁶⁴, posojila⁶⁵ in lastniški kapital, če skupna nominalna vrednost takih ukrepov ne presega zadevne skupne zgornje meje v višini 2 milijonov EUR na podjetje na državo članico; vsi uporabljeni zneski morajo biti bruto zneski, tj. zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev;
  - b. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči s predvidenim proračunom;
  - c. pomoč se dodeli do 31. decembra 2023⁶⁶;
  - d. pomoč se dodeli podjetjem, ki jih je prizadela kriza;
  - e. pomoč, dodeljena podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov⁶⁷, je pogojena s tem, da se ne prenese delno ali v celoti na primarne proizvajalce, in ni določena na podlagi cene ali količine proizvodov, ki so jih zadevna podjetja dala na trg ali ki so bili kupljeni od primarnih proizvajalcev, razen če v slednjem primeru proizvodi niso bili dani na trg ali pa so jih zadevna podjetja uporabila za neživilske namene, kot je destilacija, metanizacija ali kompostiranje.
- (62) Z odstopanjem od točke 61(a) veljajo za pomoč, dodeljeno podjetjem, aktivnim v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov, sektorju ribištva in akvakulture, poleg pogojev iz točke 61(b) do (d), naslednji posebni pogoji:
- a. skupna pomoč v nobenem trenutku ne presega 250 000 EUR na podjetje, dejavno v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov, na državo članico in 300 000 EUR na podjetje, dejavno v sektorjih ribištva in akvakulture, na državo članico⁶⁸; pomoč se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, davčnih in plačilnih ugodnosti ali v drugih oblikah, kot so vračljiva predplačila, jamstva⁶⁹, posojila⁷⁰ in

⁶³ Pomoč, dodeljena na podlagi shem, odobrenih v skladu s tem oddelkom, ki je bila povrnjena pred dodelitvijo nove pomoči v skladu s tem oddelkom, se ne bo upoštevala pri ugotavljanju, ali je zadevna zgornja meja presežena.

⁶⁴ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

⁶⁵ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

⁶⁶ Če se pomoč dodeli v obliki davčne ugodnosti, mora obveznost za davek, v zvezi s katero se odobri ta ugodnost, nastati najpozneje 31. decembra 2023.

⁶⁷ Kot sta opredeljena v členu 2(6) in 2(7) Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1).

⁶⁸ Pomoči, dodeljene na podlagi shem, odobrenih v skladu s tem oddelkom, ki je bila povrnjena pred dodelitvijo nove pomoči v skladu s tem oddelkom, se ne sme upoštevati pri ugotavljanju, ali je zadevna zgornja meja presežena.

⁶⁹ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

lastniški kapital, če skupna nominalna vrednost takih ukrepov ne presega zadevne skupne zgornje meje v višini 250 000 EUR oziroma 300 000 EUR na podjetje na državo članico; vsi uporabljeni zneski morajo biti bruto zneski, tj. zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev;

- b. pomoč podjetjem, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov, ni določena na podlagi cene ali količine proizvodov na trgu;
  - c. pomoč podjetjem, dejavnim v ribištvu in akvakulturi, se ne nanaša na nobeno vrsto pomoči iz člena 1(1)(a) do (k) Uredbe (EU) št. 717/2014⁷¹.
- (63) Kadar je podjetje dejavno v več sektorjih, za katere veljajo različni najvišji zneski v skladu s točkama 61(a) in 62(a), mora zadevna država članica na ustrezen način, na primer z ločevanjem računov, zagotoviti, da se za vsako od teh dejavnosti spoštuje ustrezna zgornja meja in da ni presežen najvišji skupni znesek 2 milijonov EUR na podjetje na državo članico. Če je podjetje dejavno izključno v sektorjih iz točke 62(a), najvišji skupni znesek ne bi smel preseči 300 000 EUR na podjetje na državo članico.
- (64) Pomoč, dodeljena v obliki vračljivih predplačil, jamstev, posojil ali drugih vračljivih instrumentov, se lahko pretvori v druge oblike pomoči, kot so nepovratna sredstva, če se pretvorba izvede do 30. junija 2024 in če so izpolnjeni pogoji iz tega oddelka.

2.2. Likvidnostna podpora v obliki jamstev

- (65) Da se podjetjem, ki jih je prizadela sedanja kriza, zagotovi dostop do likvidnosti, so lahko v sedanjih okoliščinah državna jamstva za posojila za omejeno obdobje in omejen znesek posojila primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev⁷².
- (66) Za isto osnovno glavnico posojila se jamstva, odobrena v skladu s tem oddelkom, ne kumulirajo s pomočjo, dodeljeno v skladu z oddelkom 2.3 tega sporočila, in obratno oziroma s pomočjo, dodeljeno v skladu z oddelkom 3.2 ali 3.3 začasnega okvira ob izbruhu COVID-19. Jamstva, odobrena v skladu s tem oddelkom, se lahko kumulirajo za različna posojila, če skupni znesek posojila na upravičenca ne presega zgornjih meja iz točke 67(e) tega sporočila. Upravičenec lahko vzporedno koristi več ukrepov iz tega oddelka, če skupni znesek posojil na upravičenca ne presega zgornjih meja iz točke 67(e).
- (67) Komisija bo štela, da je taka državna pomoč v obliki državnih jamstev združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, pod naslednjimi pogoji:
- a. državna jamstva se zagotovijo za nova posamezna posojila podjetjem⁷³;

---

⁷⁰ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

⁷¹ Uredba Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L 90, 28.6.2014, str. 45).

⁷² V tem oddelku pojem „državna jamstva za posojila“ zajema tudi jamstva za nekatere produkte za faktoring, in sicer jamstva za nepravi in obratni faktoring, kadar ima faktor regresno pravico v odnosu do prodajalca. Upravičeni produkti za obratni faktoring morajo biti omejeni na produkte, ki se uporabljajo šele po tem, ko je prodajalec že opravil svoj del transakcije, tj. produkt je bil dobavljen oziroma storitev je bila opravljena. Izraz „državna jamstva za posojila“ zajema tudi finančni zakup. Kadar so državna jamstva namenjena obravnavanju likvidnostnih potreb podjetij, ki morajo zagotoviti finančno zavarovanje za dejavnosti trgovanja na trgih energije, lahko ta državna jamstva izjemoma krijejo tudi bančna jamstva oziroma se zagotovijo centralnim nasprotnim strankam ali klirinškim članom kot finančno zavarovanje.

- b. jamstvene premije so za posamezna posojila določene na najnižji možni ravni, ki se postopoma povečuje z dolžino trajanja zajamčenega posojila, kakor je določeno v naslednji preglednici:

Vrsta prejemnika	Za 1. leto	Za 2. in 3. leto	Za 4., 5. in 6. leto
MSP	25 bazičnih točk	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk
Velika podjetja	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk	200 bazičnih točk

- c. alternativno lahko države članice priglasi sheme, pri katerih je podlaga zgornja preglednica, vendar se lahko trajanje jamstva, jamstvene premije in kritje jamstva prilagodijo za vsako zadevno glavno posameznega posojila (tako se na primer nižje kritje jamstva lahko izravna z daljšim trajanjem ali omogoča nižje jamstvene premije); pavšalna premija se lahko uporablja za celotno trajanje jamstva, če je višja od najnižjih premij za prvo leto iz zgornje preglednice za vsako vrsto upravičenca, prilagojenih glede na trajanje jamstva in kritje jamstva v skladu s tem odstavkom;
- d. jamstvo se dodeli do 31. decembra 2023;
- e. skupni znesek posojil na upravičenca, ki se mu jamstvo odobri v skladu s tem oddelkom, ne presega:
- 15 % povprečnega skupnega letnega prometa upravičenca v zadnjih treh zaključenih obračunskih obdobjih⁷⁴;
  - 50 % stroškov energije v 12 mesecih pred mesecem vložitve vloge za pomoč⁷⁵ ali
  - se lahko z ustrezno utemeljitvijo, ki jo država članica predloži Komisiji za njeno presojo (na primer v zvezi z izzivi, s katerimi se sooča upravičenec med sedanjo krizo)⁷⁶, znesek posojila poveča:
    - za kritje likvidnostnih potreb od dodelitve za naslednjih 12 mesecev za MSP⁷⁷ in za naslednjih 6 mesecev za velika podjetja;

⁷³ Ta posamezna posojila se ne morejo odobriti kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam.

⁷⁴ Kadar so upravičenci ukrepa novoustanovljena podjetja, ki nimajo treh zaključenih letnih računovodskih izkazov, se zgornja meja iz točke 67(e)(i), ki se uporablja, izračuna na podlagi trajanja obstoja podjetja v trenutku, ko podjetje zaprosi za pomoč.

⁷⁵ Kadar so upravičenci ukrepa novoustanovljena podjetja, ki nimajo evidenc za celotno obdobje zadnjih dvanajstih mesecev, se zgornja meja iz točke 67(e)(ii), ki se uporablja, izračuna na podlagi trajanja obstoja podjetja v trenutku, ko podjetje zaprosi za pomoč.

⁷⁶ Ustrezna utemeljitev bi se lahko nanašala na upravičence, dejavne v sektorjih, ki so jih še zlasti prizadeli neposredni ali posredni učinki agresije, vključno s sankcijami, ki so jih naložili EU in njeni mednarodni partnerji, ter sprejetimi protiukrepi, na primer s strani Rusije. Ti učinki lahko vključujejo motnje v dobavnih verigah ali neporavnana plačila iz Rusije ali Ukrajine, povečano tveganje kibernetičnih napadov ali naraščajoče cene določenih proizvodnih vložkov ali surovin, ki jih je prizadela sedanja kriza.

- za velika podjetja, ki morajo zagotoviti finančno zavarovanje za dejavnosti trgovanja na trgih energije, za kritje likvidnostnih potreb, ki izhajajo iz teh dejavnosti, od odobritve za naslednjih 12 mesecev;
  - likvidnostne potrebe je treba določiti na podlagi samopotrditve upravičenca⁷⁸;
  - likvidnostnih potreb, ki so bile že pokrite z ukrepi pomoči na podlagi začasnega okvira ob izbruhu COVID-19, ni mogoče kriti z ukrepi, sprejetimi na podlagi tega sporočila;
- f. trajanje jamstva je omejeno na največ šest let, razen če se prilagodi v skladu s točko 67(c), in jamstvo ne presega:
- i. 90 % glavnice posojila, kadar kreditna institucija in država utrpita sorazmerne izgube pod enakimi pogoji, ali
  - ii. 35 % glavnice posojila, kadar se izgube najprej pripišejo državi in šele nato kreditni instituciji (tj. jamstvo za prvo izgubo), ter
  - iii. v obeh navedenih primerih velja, da se mora v primeru postopnega zmanjševanja obsega posojila, na primer zaradi začetka povračila posojila, sorazmerno zmanjševati tudi zajamčeni znesek;
- g. z ustrezno utemeljitvijo države članice in z odstopanjem od točk 67(a), 67(e), 67(f) in 67(h) se lahko državno jamstvo zagotovi centralnim nasprotnim strankam ali klirinškim članom kot osebno finančno zavarovanje⁷⁹ za kritje novih likvidnostnih potreb, ki izhajajo iz potrebe po zagotovitvi finančnega zavarovanja za dejavnosti trgovanja z opravljenim kliringom energetskih podjetij na trgih energije. Kritje za ta osebna jamstva lahko izjemoma presega 90 %. Za ta osebna jamstva mora država članica:
- i. če kritje jamstva presega 90 %, dokazati potrebo po tem višjem kritju na podlagi trdnih in specifičnih dokazov ter se zavezati, da bo potrdila in redno spremljala, da končni upravičenci teh likvidnostnih potreb ne morejo kriti z drugimi viri notranjega ali zunanjega financiranja, vključno z drugo pomočjo na podlagi tega sporočila;
  - ii. utemeljiti znesek jamstev, ki v nobenem primeru ne sme presegati zneska, potrebnega za kritje likvidnostnih potreb za naslednjih 12 mesecev, ki izhajajo iz potrebe po zagotovitvi finančnega zavarovanja za dejavnosti

⁷⁷ Kakor je določeno v Prilogi I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah.

⁷⁸ Likvidnostni načrt lahko vključuje tako obratni kapital kot stroške naložb. Komisija pojasnjuje, da lahko države članice v času veljavnosti tega sporočila na podlagi tega oddelka odobrijo dodatna državna jamstva upravičencem, ki so že prejeli tako podporo, da bi se upoštevale nove likvidnostne potrebe, ki niso bile vključene v prvotno oceno likvidnostnih potreb. Vsaka taka podpora mora izpolnjevati vse pogoje iz tega sporočila, treba pa je tudi zagotoviti, da se iste likvidnostne potrebe krijejo samo enkrat.

⁷⁹ Kot je pojasnjeno v opombi 72 in v nasprotju z državnimi jamstvi za posojila iz tega oddelka, ki se uporabljajo za lažje zagotavljanje likvidnosti neposredno podjetjem, so državna jamstva, ki se zagotovijo kot finančno zavarovanje na podlagi te točke 67(g), osebna in se zagotovijo neposredno centralni nasprotni stranki ali klirinškemu članu brez kakršnega koli osnovnega instrumenta.

trgovanja z opravljenim kliringom na trgih energije. Države članice morajo te potrebe redno pregledovati;

- iii. utemeljiti obdobje, za katero se odobri jamstvo, ki mora biti omejeno na obdobje do 31. decembra 2023 in v nobenem primeru ni daljše od obdobja, v katerem se taka jamstva štejejo za visoko likvidno zavarovanje v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2022/2311, ki spreminja regulativne tehnične standarde iz Delegirane uredbe (EU) št. 153/2013 glede začasnih nujnih ukrepov v zvezi z zahtevami glede zavarovanja s premoženjem⁸⁰;
  - iv. pokazati, kako bodo pogoji za uveljavljanje jamstva v zadostni meri odpravili pomisleke glede moralnega tveganja v zvezi z upravičencem in finančnim posrednikom. To zlasti zadeva pogoj, da se končnemu upravičencu naloži vrnitev zajamčenih zneskov, pri čemer morajo biti terjatve države članice do sredstev končnega upravičenca obravnavane kot enake ali nadrejene drugim neporavnanim prednostnim dolgom in posojilom končnega upravičenca;
  - v. navesti premije, ki se bodo uporabljale za taka jamstva, ki morajo biti vsaj enake jamstvenim premijam iz preglednice v točki 67(b), ki se jim prišteje 200 bazičnih točk, dodati pa se mora tudi izhodiščna obrestna mera, kot je opredeljena v točki 70(b), če centralna nasprotna stranka ali klirinški član ne zaračunava obrestnih mer ali provizij za pozicijo z osebnim finančnim zavarovanjem;
  - vi. zagotoviti, da se upoštevata tudi točki 67(d) in 67(i). Možnost iz točke 67(c) se ne uporablja in jamstvo se nanaša le na likvidnostne potrebe, kot so opredeljene v točki 67(g);
- h. jamstvo se nanaša na posojila za naložbe in/ali posojila za obratni kapital;
- i. jamstva se lahko zagotovijo neposredno končnim upravičencem ali pa kreditnim institucijam in drugim finančnim institucijam kot finančnim posrednikom. Kreditne institucije ali druge finančne institucije bi morale prednosti, ki jih pridobijo z državnimi jamstvi, v največji možni meri prenesti na končne upravičence. Finančni posrednik mora biti sposoben dokazati, da upravlja mehanizem, ki zagotavlja prenos prednosti v največji možni meri na končne upravičence v obliki večje količine financiranja, portfeljev s povečanim tveganjem, nižjih zahtev glede zavarovanja s premoženjem, nižjih jamstvenih premij ali nižjih obrestnih mer, kot če teh državnih jamstev ne bi bilo.

2.3. Likvidnostna podpora v obliki subvencioniranih posojil

- (68) Da se podjetjem, ki jih je prizadela sedanja kriza, zagotovi dostop do likvidnosti, so lahko v sedanjih okoliščinah subvencionirane obrestne mere za omejeno obdobje in omejen znesek posojila primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev.
- (69) Za isto osnovno glavnico posojila se jamstva, odobrena v skladu s tem oddelkom, ne kumulirajo s pomočjo, odobreno v skladu z oddelkom 2.2 tega sporočila in obratno.

---

⁸⁰ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2311 z dne 21. oktobra 2022 o spremembi regulativnih tehničnih standardov iz Delegirane uredbe (EU) št. 153/2013 glede začasnih nujnih ukrepov v zvezi z zahtevami glede zavarovanja s premoženjem (UL L 307, 28.11.2022, str. 31).

Posojila in jamstva, odobrena v skladu tem sporočilom, se lahko kumulirajo za različna posojila, če skupni znesek posojil na upravičenca ne presega zgornjih meja iz točke 67(e) in točke 70(e). Upravičenec lahko vzporedno koristi več subvencioniranih posojil iz tega oddelka, če skupni znesek posojil na upravičenca ne presega zgornjih meja iz točke 70(e).

(70) Komisija bo štela, da je državna pomoč v obliki subvencioniranih posojil v odziv na sedanjo krizo združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a. posojila se ne odobrijo kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam;
- b. posojila se lahko odobrijo po znižanih obrestnih merah, ki so vsaj enake izhodiščni obrestni meri (1-letna obrestna mera IBOR ali ekvivalent, kot ga je objavila Komisija⁸¹), veljavni 1. oktobra 2022⁸² ali v trenutku dodelitve podpore, plus marže za kreditno tveganje, določene v preglednici spodaj⁸³:

Vrsta prejemnika	Marža za kreditno tveganje za 1. leto	Marža za kreditno tveganje za 2. in 3. leto	Marža za kreditno tveganje za 4., 5. in 6. leto
MSP	25 bazičnih točk ⁸⁴	50 bazičnih točk ⁸⁵	100 bazičnih točk
Velika podjetja	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk	200 bazičnih točk

- c. alternativno lahko države članice priglasijo sheme, pri katerih je podlaga zgornja preglednica, vendar se lahko zapadlost posojila in stopnje marž za kreditno tveganje prilagodijo, na primer, za celoten čas trajanja posojila se lahko uporablja pavšalna marža za kreditno tveganje, če je višja od najnižje marže za kreditno tveganje za prvo leto za vsako vrsto upravičenca, kot se prilagodi v skladu z zapadlostjo posojila na podlagi tega odstavka^{86 87};

⁸¹ Izhodiščne obrestne mere, izračunane v skladu s Sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL C 14, 19.1.2008, str. 6) in objavljene na spletišču GD za konkurenco: https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en.

⁸² Za posojila, odobrena do 31. decembra 2022, se lahko uporabi izhodiščna obrestna mera z dne 1. februarja 2022.

⁸³ Če se za plačila obresti uporabi odlog plačila, je treba upoštevati najnižje obrestne mere iz točke 70(b), obresti pa morajo teči od prvega dne obdobja odloga in se morajo vsaj letno kapitalizirati. Trajanje posojilnih pogodb bo še naprej omejeno na največ šest let od trenutka odobritve posojila, razen če bo prilagojeno v skladu s točko 70(c) in ne bo presežen skupni znesek posojila na upravičenca iz točke 70(e).

⁸⁴ Najnižja celotna obrestna mera (izhodiščna obrestna mera plus marža za kreditno tveganje) bi morala znašati vsaj 10 bazičnih točk na leto.

⁸⁵ Najnižja celotna obrestna mera (izhodiščna obrestna mera plus marža za kreditno tveganje) bi morala znašati vsaj 10 bazičnih točk na leto.

⁸⁶ Najnižja celotna obrestna mera (izhodiščna obrestna mera plus marža za kreditno tveganje) bi morala znašati vsaj 10 bazičnih točk na leto.

⁸⁷ Glej povzetek prakse v zvezi s prilagoditvijo iz točke 70(c), objavljen na spletni strani GD za konkurenco na naslovu https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_sl.

- d. posojilne pogodbe so podpisane do 31. decembra 2023 in so omejene na največ šest let, razen če se prilagodijo v skladu s točko 70(c);
- e. skupni znesek posojila na upravičenca ne presega:
- i. 15 % povprečnega skupnega letnega prometa upravičenca v zadnjih treh zaključenih obračunskih obdobjih⁸⁸ ali
  - ii. 50 % stroškov energije v 12 mesecih pred mesecem vložitve vloge za pomoč⁸⁹;
  - iii. z ustrezno utemeljitvijo države članice Komisiji (na primer v zvezi z izzivi, s katerimi se sooča upravičenec med sedanjo krizo)⁹⁰ se lahko znesek posojila poveča:
    - za kritje likvidnostnih potreb: od odobritve za naslednjih 12 mesecev za MSP⁹¹ in za naslednjih 6 mesecev za velika podjetja;
    - za velika podjetja, ki morajo zagotoviti finančno zavarovanje za dejavnosti trgovanja na trgih energije, za kritje likvidnostnih potreb, ki izhajajo iz teh dejavnosti, od odobritve za naslednjih 12 mesecev;
    - likvidnostne potrebe je treba določiti na podlagi samopotrditve upravičenca⁹²;
    - likvidnostnih potreb, ki so bile že pokrite z ukrepi pomoči na podlagi začasnega okvira ob izbruhu COVID-19, ni mogoče kriti z ukrepi, sprejetimi na podlagi tega sporočila;
- f. posojila so lahko posojila za naložbe in/ali posojila za obratni kapital;
- g. posojila se lahko zagotovijo neposredno končnim upravičencem ali prek kreditnih institucij in drugih finančnih institucij kot finančnih posrednikov. V takem primeru bi morale kreditne institucije ali druge finančne institucije prednosti, ki jih pridobijo

---

⁸⁸ Kadar so upravičenci ukrepa novoustanovljena podjetja, ki nimajo treh zaključenih letnih računovodskih izkazov, se zgornja meja iz točke 70(e)(i), ki se uporablja, izračuna na podlagi trajanja obstoja podjetja v trenutku, ko podjetje zaprosi za pomoč.

⁸⁹ Kadar so upravičenci ukrepa novoustanovljena podjetja, ki nimajo evidenc za celotno obdobje zadnjih dvanajstih mesecev, se zgornja meja iz točke 70(e)(ii), ki se uporablja, izračuna na podlagi trajanja obstoja podjetja v trenutku, ko podjetje zaprosi za pomoč.

⁹⁰ Ustrezna utemeljitev bi se lahko nanašala na upravičence, dejavne v sektorjih, ki so jih še zlasti prizadeli neposredni ali posredni učinki ruske agresije, vključno z omejevalnimi gospodarskimi ukrepi, ki so jih sprejeli Unija in njeni mednarodni partnerji, ter protiukrepi, ki jih je sprejela Rusija. Ti učinki lahko vključujejo motnje v dobavnih verigah ali neporavnana plačila iz Rusije ali Ukrajine, večjo nestanovitnost cen na trgih energije ter s tem povezane potrebe po zavarovanju, povečano tveganje kibernetičnih napadov ali naraščajoče cene določenih proizvodnih vložkov ali surovin, ki jih je prizadela sedanja kriza.

⁹¹ Kakor je določeno v Prilogi I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah.

⁹² Likvidnostni načrt lahko vključuje tako obratni kapital kot stroške naložb. Komisija pojasnjuje, da lahko države članice v času veljavnosti tega sporočila na podlagi tega oddelkaodobrijo dodatna subvencionirana posojila upravičencem, ki so že prejeli tako podporo, da bi se upoštevale nove likvidnostne potrebe, ki niso bile vključene v prvotno oceno likvidnostnih potreb. Vsaka taka podpora mora izpolnjevati vse pogoje iz tega sporočila, treba pa je tudi zagotoviti, da se iste likvidnostne potrebe krijejo samo enkrat.

s subvencioniranimi obrestnimi merami za posojila, v največji možni meri prenesti na končne upravičence. Finančni posrednik mora biti sposoben dokazati, da upravlja mehanizem, ki zagotavlja prenos prednosti v največji možni meri na končne upravičence, ne da bi bila odobritev subvencioniranih posojil iz tega oddelka pogojena z refinanciranjem obstoječih posojil.

2.4. Pomoč za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije

- (71) Poleg obstoječih možnosti, ki so na voljo v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, in možnosti iz tega sporočila bi lahko začasna podpora ublažila posledice izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije zaradi agresije Rusije proti Ukrajini. Taka podpora se lahko podjetjem zagotovi na podlagi njihove trenutne ali pretekle porabe energije. V prvem primeru bi podpora omogočila nadaljevanje gospodarske dejavnosti najbolj prizadetih podjetij, vendar bi sama po sebi pomenila manj spodbud za varčevanje z energijo. Glede na pomanjkanje dobave plina v EU je prav tako pomembno, da se ohranijo močne spodbude za zmanjšanje povpraševanja in postopen prehod k zmanjšanju porabe plina. Podpora, ki temelji na pretekli porabi energije, bi lahko ohranila tržne spodbude za zmanjšanje porabe energije in podjetjem pomagala pri obvladovanju posledic sedanje krize, če upravičenci ne bodo zmanjšali proizvodnih dejavnosti znatno pod raven, ki je potrebna za doseganje ciljnih prihrankov energije, in/ali zgolj preusmerili svoje porabe drugam. Države članice so zato pozvane, naj od upravičencev zahtevajo, da v ta namen predložijo ustrezne zaveze. Države članice lahko za vsako upravičeno obdobje vzpostavijo program podpore na podlagi sedanje ali pretekle porabe energije.
- (72) Komisija bo štela, da je državna pomoč združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če bodo izpolnjeni naslednji pogoji:
- a. pomoč se dodeli do 31. decembra 2023⁹³;
  - b. pomoč se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, davčnih⁹⁴ in plačilnih ugodnosti ali v drugih oblikah, kot so vračljiva predplačila, jamstva⁹⁵, posojila⁹⁶ in lastniški kapital, če skupna nominalna vrednost takih ukrepov ne preseže veljavne intenzivnosti pomoči in zgornjih meja pomoči. Vsi uporabljeni zneski morajo biti bruto zneski, tj. zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev;
  - c. pomoč, dodeljena v obliki vračljivih predplačil, jamstev, posojil ali drugih vračljivih instrumentov, se lahko pretvori v druge oblike pomoči, kot so nepovratna sredstva, če se pretvorba izvede do 30. junija 2024;
  - d. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči s predvidenim proračunom. Države članice lahko omejijo pomoč na dejavnosti v podporo določenim gospodarskim

⁹³ Kadar se pomoč dodeli šele po naknadnem preverjanju spremne dokumentacije upravičenca in se država članica odloči, da ne bo dala možnosti odobritve predplačil v skladu s točko 74, se lahko z odstopanjem pomoč dodeli do 31. marca 2024, če se upošteva upravičeno obdobje, kakor je opredeljeno v točki 72(e).

⁹⁴ Če se pomoč dodeli v obliki davčne ugodnosti, mora obveznost za davek, v zvezi s katero se odobri ta ugodnost, nastati najpozneje 31. decembra 2023.

⁹⁵ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

⁹⁶ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

sektorjem, ki so posebej pomembni za gospodarstvo ali varnost in odpornost notranjega trga, pri čemer upoštevajo na primer merila za prednostno obravnavanje kritičnih nezaščitenih odjemalcev iz sporočila „Varčujmo s plinom za varno zimo“⁹⁷. Vendar morajo biti take omejitve zasnovane široko in ne smejo privedi do umetnega omejevanja morebitnih upravičencev;

- e. za namene tega oddelka se upravičeni stroški izračunajo na podlagi porabe zemeljskega plina (tudi kot surovine), električne energije ter ogrevanja in hlajenja⁹⁸ neposredno z zemeljskim plinom in električno energijo, ki ju nabavi upravičenec⁹⁹.

Najvišji upravičeni stroški se izračunajo z naslednjo formulo:

$$(p(t) - p(\text{ref}) * 1,5) * q$$

Pri čemer je:

t: določen mesec ali obdobje več zaporednih mesecev med 1. februarjem 2022 in najpozneje 31. decembrom 2023 (v nadaljnjem besedilu: upravičeno obdobje)

ref: obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021 (v nadaljnjem besedilu: referenčno obdobje)

p(t): povprečna cena na enoto za porabo upravičenca v upravičenem obdobju (na primer v EUR/MWh)

p(ref): povprečna cena na enoto za porabo upravičenca v referenčnem obdobju (na primer v EUR/MWh)

q: količina, ki jo upravičenec nabavi od zunanjih dobaviteljev in porabi kot končni odjemalec¹⁰⁰. Država članica jo lahko določi kot:

q(t), tj. porabo upravičenca v upravičenem obdobju, ali

q(ref), tj. porabo upravičenca v referenčnem obdobju.

Od 1. septembra 2022 q ne sme presegati 70 % upravičenčeve porabe v istem obdobju leta 2021;

- f. skupna pomoč na upravičenca v nobenem trenutku ne presega 50 % upravičenih stroškov in skupna pomoč na podjetje na državo članico v nobenem trenutku ne presega 4 milijonov EUR;

---

⁹⁷ COM(2022) 360 final z dne 20. julija 2022.

⁹⁸ V primeru omrežij daljinskega ogrevanja ali hlajenja morda ni vedno mogoče natančno določiti količine goriva, ki jo porabi centralni vir. V takih primerih se lahko države članice oprejo na certifikate operaterjev daljinskega ogrevanja ali ocene z navedbo mešanice energijskih virov v zadevnih omrežjih in te informacije uporabijo za izračun deleža porabe ogrevanja/hlajenja, za katerega se lahko dodeli nadomestilo v skladu s tem oddelkom.

⁹⁹ Za namene oddelka 2.4 „upravičenec“ pomeni podjetje ali pravni subjekt, ki je del podjetja.

¹⁰⁰ Kot upravičenec dokazuje npr. na podlagi ustreznega računa. Štela bo samo električna energija, ki jo porabijo končni uporabniki, prodaja in lastna proizvodnja pa sta izključeni. Poraba energije v samem energetskega sektorju in izgube, ki nastanejo pri pretvorbi in distribuciji energije, so izključene.

- g. pomoč, dodeljena na podlagi tega oddelka, se lahko kumulira s pomočjo, dodeljeno na podlagi oddelka 2.1, če niso presežene veljavne zgornje meje pomoči na podjetje v skladu s tem oddelkom. Za isto količino porabe se pomoč, dodeljena na podlagi tega oddelka in izračunana na podlagi pretekle porabe ($q(\text{ref})$), ne sme kumulirati s pomočjo, dodeljeno na podlagi oddelka 2.7.
- (73) V nekaterih primerih bo morda potrebna dodatna pomoč za upravičence, ki se med krizo soočajo z zmanjšano gospodarsko uspešnostjo. Države članice lahko dodelijo pomoč, ki presega vrednosti, izračunane na podlagi točke 72(f), kadar so poleg pogojev iz točk 72(a) do (e) in (g) izpolnjeni naslednji pogoji:
- a. skupna pomoč na upravičenca v nobenem trenutku ne presega 40 % upravičenih stroškov in skupna pomoč na podjetje na državo članico v nobenem trenutku ne presega 100 milijonov EUR;
  - b. za upravičence, ki so „energetsko intenzivna podjetja“¹⁰¹, se lahko skupna pomoč na upravičenca poveča na največ 65 % upravičenih stroškov, skupna pomoč na podjetje na državo članico pa v nobenem trenutku ne sme presegati 50 milijonov EUR. Upravičenec mora poleg tega dokazati, da se je njegov EBITDA¹⁰² (brez pomoči) v upravičenem obdobju zmanjšal za vsaj 40 % v primerjavi z referenčnim obdobjem ali da je bil njegov EBITDA (brez pomoči) v upravičenem obdobju negativen;
  - c. za upravičence, ki so „energetsko intenzivna podjetja“, dejavna v enem ali več sektorjih ali podsektorjih iz Priloge I¹⁰³, se lahko skupna pomoč na upravičenca poveča na največ 80 % upravičenih stroškov, skupna pomoč na podjetje na državo članico pa v nobenem trenutku ne sme presegati 150 milijonov EUR. Upravičenec mora poleg tega dokazati, da se je njegov EBITDA (brez pomoči) v upravičenem obdobju zmanjšal za vsaj 40 % v primerjavi z referenčnim obdobjem ali da je bil njegov EBITDA (brez pomoči) v upravičenem obdobju negativen;
  - d. Za pomoč, dodeljeno na podlagi točk 73(a), 73(b) in 73(c), upravičenčev EBITDA v upravičenem obdobju, vključno s skupno pomočjo, ne sme presegati 70 % njegovega EBITDA v referenčnem obdobju. Če je bil EBITDA v referenčnem obdobju negativen, pomoč ne sme povzročiti povečanja EBITDA v upravičenem obdobju nad 0.
- (74) Na podlagi tega oddelka lahko organ, ki dodeli pomoč, upravičencu izplača predplačilo. Pri tem se lahko organ, ki dodeli pomoč, opira na ocene meril

¹⁰¹ „Energetsko intenzivno podjetje“ je pravni subjekt, katerega nabave energentov (vključno z energenti, ki niso zemeljski plin in električna energija) znašajo najmanj 3,0 % proizvodne vrednosti ali prometa na podlagi podatkov iz računovodskih poročil za koledarsko leto 2021. Alternativno se lahko uporabijo podatki za prvo polovico leta 2022, pri čemer se lahko upravičenec šteje za „energetsko intenzivno podjetje“, če njegove nabave energentov (vključno z energenti, ki niso zemeljski plin in električna energija) znašajo vsaj 6,0 % proizvodne vrednosti ali prometa.

¹⁰² EBITDA pomeni dobiček pred obrestmi, davki, depreciacijo in amortizacijo, brez enkratnih oslabitev.

¹⁰³ V Prilogi I so navedeni sektorji in podsektorji, za katere se šteje, da so zaradi energetske krize še posebej izpostavljeni izgubi konkurenčnosti, za katero sta objektivna približka intenzivnost trgovanja (pod)sektorja s tretjimi državami in intenzivnost emisij. Šteje se, da je upravičenec dejaven v sektorju ali podsektorju iz Priloge I, če je kot tak uvrščen v sektorskih nacionalnih računih ali če je z eno ali več dejavnostmi, ki jih izvaja in ki so vključene v Prilogo I, ustvaril več kot 50 % svojega prometa ali proizvodne vrednosti v letu 2021.

upravičenosti iz tega oddelka, če se upoštevajo zgornje meje pomoči iz tega oddelka. Organ, ki dodeli pomoč, vzpostavi postopek za naknadno preverjanje ustreznih zahtev za upravičenost in zgornjih meja pomoči na podlagi dejanskih podatkov ter najpozneje šest mesecev po koncu upravičenega obdobja pridobi povrnjena vsa plačila pomoči, ki ne izpolnjujejo meril za upravičenost ali presegajo zgornje meje pomoči.

2.5. Pomoč za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije, pomembnih za načrt REPowerEU

- (75) Poleg obstoječih možnosti, ki so na voljo v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, je glede na sedanjo krizo in načrt REPowerEU¹⁰⁴ bistveno na stroškovno učinkovit način pospešiti in razširiti razpoložljivost energije iz obnovljivih virov, da bi se hitro zmanjšala odvisnost od uvoza fosilnih goriv, pospešil energetske prehode ter dosegle nižje in bolj stabilne cene energije. Državna pomoč za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov in zmogljivosti za shranjevanje energije je del ustrezne, potrebne in ciljno usmerjene rešitve za zmanjšanje odvisnosti od uvoženih fosilnih goriv v sedanjih razmerah. Ker je nujno zagotoviti hitro izvajanje projektov, ki pospešujejo uvajanje energije iz obnovljivih virov in shranjevanje energije, so upravičene nekatere začasne poenostavitve za izvajanje podpornih ukrepov, da se omogoči izvajanje REPowerEU.
- (76) Hitrejše uvajanje energije iz obnovljivih virov in shranjevanje energije lahko zahtevata dopolnilne naložbe v energetske infrastrukture, vključno s širitvijo omrežja. V skladu z obvestilom o pojmu pomoči¹⁰⁵ za podporo energetske infrastrukture v okviru pravnega monopola ne veljajo pravila o državni pomoči. V energetske sektorju je to pomembno zlasti za države članice, v katerih je za izgradnjo in upravljanje določene infrastrukture pravno pristojen izključno operater prenosnega sistema ali operater distribucijskega sistema.

2.5.1. Pomoč za naložbe za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in shranjevanje energije

- (77) Komisija bo štela, da je pomoč za naložbe za spodbujanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in shranjevanje energije združljiva z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

a. pomoč se dodeli za eno od naslednjega:

- (i) naložbe v proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je opredeljena v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001¹⁰⁶, vključno s proizvodnjo obnovljivega vodika in goriv na osnovi obnovljivega vodika, vendar brez proizvodnje električne energije iz obnovljivega vodika;

¹⁰⁴ COM(2022) 230 final z dne 18. maja 2022.

¹⁰⁵ Glej Obvestilo Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 262, 19.7.2016, str. 1). Glede na to, da je pojem državne pomoči objektivni in pravni pojem, neposredno opredeljen v Pogodbi (sodba Sodišča z dne 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, ECLI:EU: C:2008:757, točka 111), stališča iz točk od 373 do 375 ne posegajo v razlago pojma državne pomoči s strani sodišč Unije (sodba Sodišča z dne 21. julija 2011, Alcoa Trasformazioni/Komisija, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, točka 125); primarna referenca za razlago Pogodbe je vedno sodna praksa sodišč Unije.

¹⁰⁶ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (ii) naložbe v shranjevanje električne energije¹⁰⁷ ali toplotne energije¹⁰⁸ (tudi v kombinaciji z eno od drugih vrst naložb, zajetih v tem oddelku);
  - (iii) naložbe v shranjevanje obnovljivega vodika, pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv, ki vsaj 75 % svoje vsebnosti letno pridobijo iz neposredno povezanega obrata za proizvodnjo obnovljivega vodika, pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina ali biomasnih goriv;
- b. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti in proračunom;
  - c. programi podpore se lahko omejijo na eno ali več tehnologij iz točke 77(a), vendar ne smejo vsebovati nobene umetne omejitve ali diskriminacije (vključno z dodeljevanjem licenc, dovoljenj ali koncesij, kadar so potrebne);
  - d. pomoč se dodeli do 31. decembra 2025. Z izjemo tehnologij pridobivanja energije iz vetrnih elektrarn na morju morajo biti obrati dokončani in začeti obratovati v 36 mesecih po datumu dodelitve pomoči. Shema pomoči bi morala vključevati učinkovit sistem kaznovanja, če navedeni rok ni upoštevan;
  - e. pomoč se dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil, posojil¹⁰⁹, jamstev¹¹⁰ ali davčnih ugodnosti, tudi dobropisov davka;
  - f. znesek pomoči se bodisi:
    - (i) določi prek konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, ki je odprt, jasen, pregleden in nediskriminatoren ter temelji na objektivnih merilih, ki so vnaprej opredeljena in ki zmanjšujejo tveganje strateških ponudb in premalo oddanih ponudb¹¹¹. Vsaj 70 % vseh pogojev za sodelovanje, ki se uporabljajo za razvrščanje ponudb, mora biti opredeljenih kot pomoč na enoto varstva okolja (na primer EUR na tono zmanjšanja emisij CO₂) ali pomoč na enoto izhodne energije ali nameščene zmogljivosti za proizvodnjo energije; bodisi

¹⁰⁷ Shranjevanje električne energije pomeni odložitev končne uporabe električne energije na trenutek, ki je poznejši od trenutka, ko je bila proizvedena, ali pretvorbo električne energije v obliko energije, ki jo je mogoče shraniti, shranjevanje te energije in poznejšo ponovno pretvorbo te energije v električno energijo.

¹⁰⁸ Shranjevanje toplotne energije pomeni odložitev končne uporabe toplotne energije na trenutek, ki je poznejši od trenutka, ko je bila proizvedena, ali pretvorbo električne ali toplotne energije v obliko energije, ki jo je mogoče shraniti, shranjevanje te energije in po potrebi poznejšo pretvorbo ali ponovno pretvorbo te energije v toplotno energijo za končno uporabo (tj. ogrevanje ali hlajenje).

¹⁰⁹ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

¹¹⁰ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

¹¹¹ Določiti je treba razpisani obseg zmogljivosti, da se zagotovi dejanska konkurenčnost postopka zbiranja ponudb. Država članica mora dokazati verjetnost, da bo razpisana količina ustrezala potencialni ponudbi projektov. Pri tem se lahko sklicuje na pretekle dražbe ali na tehnološke cilje iz nacionalnega energetskega in podnebne načrta ali pa uvede zaščitni mehanizem za primere tveganja premalo oddanih ponudb. V primeru ponavljanja premalo oddanih ponudb v konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb mora država članica uvesti popravne ukrepe za morebitne prihodnje sheme, ki jih priklasi Komisiji za isto tehnologijo.

- (ii) ga upravno določi država članica na podlagi podatkov o stroških naložbe vsakega podprtega projekta;
  - g. pomoč za obrate za fotovoltaično energijo, vetrno energijo na kopnem in na morju ter vodno energijo se dodeli samo v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb v skladu s točko 77(f)(i);
  - h. z odstopanjem od točke 77(g) konkurenčni postopek zbiranja ponudb za obrate za fotovoltaično energijo, vetrno energijo na kopnem in na morju ter vodno energijo ni obvezen, če pomoč, dodeljena posameznemu podjetju na projekt, ne presega 30 milijonov EUR, podprti projekti pa so majhni projekti, opredeljeni na naslednji način:
    - (i) projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 1 MW ali manj ali
    - (ii) projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 6 MW ali manj, če so v 100-odstotni lasti MSP ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ali
    - (iii) zgolj za proizvodnjo vetrne energije: projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 18 MW ali manj, če so v 100-odstotni lasti malih in mikropodjetij ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov.
- V takem primeru se pomoč upravno določi na podlagi točke 77(f)(ii);
- i. intenzivnost pomoči ne presega:
    - (i) 100 % skupnih stroškov naložbe, če je pomoč določena v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb na podlagi točke 77(f)(i), ali
    - (ii) 45 % skupnih stroškov naložbe, če je pomoč upravno določena na podlagi točke 77(f)(ii); intenzivnost pomoči se lahko poveča za 20 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malim podjetjem, in za 10 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjim podjetjem;
  - j. kadar se pomoč dodeli za proizvodnjo obnovljivega vodika ali za proizvodnjo goriv na osnovi obnovljivega vodika¹¹², mora država članica zagotoviti, da se vodik in goriva na osnovi vodika proizvajajo iz obnovljivih virov energije v skladu z metodologijami, določenimi za obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;
  - k. kadar se pomoč dodeli za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv, mora država članica zagotoviti, da goriva, za katera se dodeli pomoč, izpolnjujejo trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;

---

¹¹² Tekoča in plinasta goriva na osnovi obnovljivega vodika, katerih energijska vsebnost izhaja iz obnovljivih virov, ki niso biomasa.

- l. pomoč se dodeli za novo nameščene zmogljivosti ali nadomeščene zmogljivosti¹¹³; Znesek pomoči ni odvisen od izhodne energije. V primeru nadomeščenih zmogljivosti so do pomoči upravičeni samo dodatni stroški v zvezi z nadomeščeno zmogljivostjo;
- m. pomoč iz tega oddelka se lahko kumulira s katero koli drugo državno pomočjo, razen pomoči v skladu z oddelkom 2.5.2 tega sporočila, ali centralno upravljanimi sredstvi, če se navedeni ukrepi nanašajo na različne opredeljive upravičene stroške. Pomoč se lahko z državno pomočjo, razen za pomoč iz oddelka 2.5.2 tega sporočila, ali s centralno upravljanimi sredstvi v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ki se delno ali v celoti prekrivajo, kumulira samo, če taka kumulacija ne povzroči prekoračitve veljavne intenzivnosti pomoči iz točke 77(i)¹¹⁴;
- n. pomoč iz tega oddelka se lahko s pomočjo iz oddelka 2.5.2 tega sporočila, kumulira samo, če priglašena shema pomoči določa navedeno možnost v času prvotne priglasitve pomoči;
- o. pomoč se lahko dodeli za naložbe, za katere so se dela začela 9. marca 2023, razen naložb, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, za katere so se dela lahko začela od 20. julija 2022; za projekte, ki so se začeli izvajati pred 9. marcem 2023, ali pred 20. julijem 2022 za naložbe, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, se lahko pomoč dodeli, če je treba znatno pospešiti naložbe ali znatno razširiti njihov obseg. V takih primerih so do pomoči upravičeni samo dodatni stroški zaradi pospešitvenih prizadevanj ali razširitve obsega;
- p. pomoč mora upravičenca spodbuditi k izvedbi naložbe, ki je brez pomoči ne bi izvedel ali bi jo izvedel omejeno ali drugače. Komisija meni, da glede na izjemne gospodarske izzive, s katerimi se podjetja soočajo zaradi sedanje krize, na splošno velja, da bi upravičenci brez pomoči nadaljevali svoje dejavnosti brez sprememb, pod pogojem, da nadaljevanje dejavnosti brez sprememb ne pomeni kršitve prava Unije;
- q. države članice morajo zagotoviti spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno.

2.5.2. Pomoč za tekoče poslovanje za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in za shranjevanje energije

(78) Komisija bo štela, da je pomoč za tekoče poslovanje za spodbujanje uvajanja energije iz obnovljivih virov in za shranjevanje energije združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- a. pomoč se dodeli za eno od naslednjega:
  - (i) proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je opredeljena v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2018/2001, vključno s proizvodnjo

¹¹³ Nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo pomeni obnovo elektrarn, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov, vključno s popolno ali delno zamenjavo naprav ali operativnih sistemov in opreme za nadomestitev zmogljivosti ali povečanje učinkovitosti ali zmogljivosti obrata.

¹¹⁴ Če država članica dovoli tako kumulacijo, mora za vsak ukrep navesti metodo, ki jo je uporabila za zagotavljanje skladnosti s pogoji iz te točke.

obnovljivega vodika in goriv na osnovi obnovljivega vodika, vendar brez proizvodnje električne energije iz obnovljivega vodika;

- (ii) upravljanje zmogljivosti za shranjevanje električne energije¹¹⁵ ali toplotne energije¹¹⁶ (tudi v kombinaciji z eno od drugih vrst naložb, zajetih v tem oddelku);
  - (iii) upravljanje zmogljivosti za shranjevanje obnovljivega vodika, pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv, ki vsaj 75 % svoje vsebnosti letno pridobijo iz neposredno povezanega obrata za proizvodnjo obnovljivega vodika, pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina ali biomasnih goriv;
- b. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti ali izhodne energije in proračunom;
  - c. programi podpore se lahko omejijo na eno ali več tehnologij iz točke 78(a), vendar ne smejo vsebovati nobene umetne omejitve ali diskriminacije (vključno z dodeljevanjem licenc, dovoljenj ali koncesij, kadar so potrebne);
  - d. pomoč se dodeli do 31. decembra 2025. Z izjemo tehnologij pridobivanja energije iz vetrnih elektrarn na morju morajo biti obrati dokončani in začeti obratovati v 36 mesecih po datumu dodelitve pomoči. Shema pomoči bi morala vključevati učinkovit sistem kaznovanja, če navedeni rok ni upoštevan;
  - e. pomoč se dodeli v obliki dvosmernih pogodb na razliko¹¹⁷ v zvezi z izhodno energijo obrata in s trajanjem pogodbe največ 20 let po začetku obratovanja obrata, ki prejema pomoč¹¹⁸;
  - f. znesek pomoči se določi bodisi:
    - (i) prek konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, ki je odprt, jasen, pregleden in nediskriminatoren ter temelji na objektivnih merilih, ki so vnaprej opredeljena in ki zmanjšujejo tveganje strateških ponudb in premalo oddanih ponudb¹¹⁹. Vsaj 70 % vseh pogojev za sodelovanje, ki se uporabljajo za razvrščanje ponudb, mora biti opredeljenih kot pomoč

¹¹⁵ Kot je opredeljeno v opombi 107.

¹¹⁶ Kot je opredeljeno v opombi 108.

¹¹⁷ Dvosmerna pogodba na razliko je pogodba, ki jo podpišeta upravljavec objekta za proizvodnjo električne energije in druga pogodbeni stranka, običajno javni subjekt, ter zagotavlja zaščito najnižjega plačila in omejitev presežnega plačila. Pogodba je oblikovana tako, da še naprej spodbuja objekt za proizvodnjo električne energije k delovanju in učinkovitemu sodelovanju na trgih energije.

¹¹⁸ Plačila podpore po pogodbi morajo biti omejena na 20 let, vendar lahko države članice od obratov zahtevajo, da še naprej izvajajo vračila po pogodbah, dokler podprta zmogljivost še naprej deluje.

¹¹⁹ Določiti je treba razpisani obseg zmogljivosti ali proizvodnje, da se zagotovi dejanska konkurenčnost postopka zbiranja ponudb. Država članica mora dokazati verjetnost, da bo razpisana količina ustrezala potencialni ponudbi projektov. Pri tem se lahko sklicuje na pretekle dražbe ali na tehnološke cilje iz nacionalnega energetskega in podnebne načrta ali pa uvede zaščitni mehanizem za primere tveganja premalo oddanih ponudb. V primeru ponavljanja premalo oddanih ponudb v konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb mora država članica uvesti popravne ukrepe za morebitne prihodnje sheme, ki jih priklasi Komisiji za isto tehnologijo.

na enoto varstva okolja (na primer EUR na tona zmanjšanja emisij CO₂) ali pomoč na enoto izhodne energije ali zmogljivosti za proizvodnjo energije; bodisi

- (ii) z izvršilno ceno, ki jo upravno določi pristojni regulativni organ za energijo¹²⁰ za kritje pričakovanih neto stroškov, vključno z ocenjenim tehtanim povprečjem stroškov kapitala (WACC), ter ob upoštevanju vseh glavnih prihodkov in vse že prejete pomoči;
- g. pomoč za proizvodnjo električne energije iz fotovoltaične energije, vetrne energije na kopnem in na morju ter vodne energije se dodeli samo v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb v skladu s točko 78(f)(i);
- h. z odstopanjem od točke 78(g) konkurenčni postopek zbiranja ponudb za proizvodnjo električne energije iz fotovoltaične energije, vetrne energije na kopnem in na morju ter vodne energije ni obvezen, če pomoč, dodeljena posameznemu podjetju na projekt, ne presega 30 milijonov EUR, podprti projekti pa so majhni projekti, opredeljeni na naslednji način:
  - (i) projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 1 MW ali manj ali
  - (ii) projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 6 MW ali manj, če so v 100-odstotni lasti MSP ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, ali
  - (iii) zgolj za proizvodnjo vetrne energije: projekti z nameščeno proizvodno zmogljivostjo 18 MW ali manj, če so v 100-odstotni lasti malih in mikropodjetij ali skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov.

V takem primeru se pomoč upravno določi na podlagi točke 78(f)(ii);

- i. pomoč mora biti načrtovana tako, da se prepreči vsako neupravičeno izkrivljanje učinkovitega delovanja trgov ter zlasti ohranijo učinkovite spodbude za poslovanje in cenovne signale. Zlasti se upravičencev ne bi smelo spodbujati k ponujanju proizvodnje po ceni, nižji od njihovih mejnih stroškov, in ne smejo prejeti pomoči za proizvodnjo v obdobjih, ko je tržna vrednost navedene proizvodnje negativna¹²¹;
- j. kadar se pomoč dodeli za proizvodnjo obnovljivega vodika ali za proizvodnjo goriv na osnovi obnovljivega vodika¹²², mora država članica zagotoviti, da se vodik in goriva na osnovi vodika proizvajajo iz obnovljivih virov energije v skladu z metodologijami, določenimi za obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;

¹²⁰ „Regulativni organ“ pomeni regulativni organ, ki ga imenuje vsaka država članica v skladu s členom 57(1) Direktive (EU) 2019/944 (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

¹²¹ Manjšim obratom za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov lahko koristi neposredno subvencioniranje cen, ki zajema vse stroške obratovanja in za katero jim ni treba prodajati svoje električne energije na trgu, v skladu z izjemo iz člena 4(3) Direktive (EU) 2018/2001. Obrati se bodo šteli za male, če je njihova zmogljivost pod veljavnim pragom iz člena 5 Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (prenovitev) (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

¹²² Tekoča in plinasta goriva na osnovi obnovljivega vodika, katerih energijska vsebnost izhaja iz obnovljivih virov, ki niso biomasa.

- k. kadar se pomoč dodeli za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, bioplina (vključno z biometanom) in biomasnih goriv, mora država članica zagotoviti, da goriva, za katera se dodeli pomoč, izpolnjujejo trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;
  - l. pomoč se dodeli za novo nameščene zmogljivosti ali nadomeščene zmogljivosti¹²³;
  - m. pomoč iz tega oddelka se lahko kumulira s katero koli drugo državno pomočjo ali centralno upravljanimi sredstvi, če se navedeni ukrepi nanašajo na različne opredeljene upravičene stroške. Pomoč se lahko z državno pomočjo ali s centralno upravljanimi sredstvi v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ki se delno ali v celoti prekrivajo kumulira samo, če taka kumulacija ne povzroči prekoračitve 100 % pričakovanih neto stroškov, kot so opredeljeni v točki 78(f)(ii)¹²⁴;
  - n. pomoč se lahko dodeli za obrate, za katere so se dela začela 9. marca 2023, razen naložb, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, za katere so se dela lahko začela od 20. julija 2022; za projekte, ki so se začeli izvajati pred 9. marcem 2023, ali pred 20. julijem 2022 za naložbe, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, se lahko pomoč dodeli, če je treba znatno pospešiti naložbe ali znatno razširiti njihov obseg. V takih primerih so do pomoči upravičeni samo dodatni stroški zaradi pospešitvenih prizadevanj ali razširitve obsega;
  - o. pomoč mora upravičenca spodbuditi k izvedbi dejavnosti, ki je brez pomoči ne bi izvedel ali bi jo izvedel omejeno ali drugače. Komisija meni, da glede na izjemne gospodarske izzive, s katerimi se podjetja soočajo zaradi sedanje krize, na splošno velja, da bi upravičenci brez pomoči nadaljevali svoje dejavnosti brez sprememb, pod pogojem, da nadaljevanje dejavnosti brez sprememb ne pomeni kršitve prava Unije;
  - p. države članice morajo zagotoviti spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno.
- (79) Komisija bo štela, da je pomoč za povečanje največje zmogljivosti za proizvodnjo električne energije obstoječih obratov brez dodatnih naložb združljiva z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
- a. obstoječi obrat je priključen na omrežje pred 1. oktobrom 2022 in je prejel pomoč, ki jo je Komisija odobrila na podlagi člena 107(3)(c) PDEU ali ki je izvzeta iz obveznosti priglasitve;
  - b. pomoč je nujna za povečanje največje zmogljivosti obstoječih obratov, pri čemer se njihova zmogljivost poveča za največ 1 MW ali ekvivalent na obrat, ne da bi se izvedle dodatne naložbe;
  - c. pomoč se dodeli do 31. decembra 2023, upravičeno obdobje za podporo v okviru ukrepa pomoči pa se konča do 31. decembra 2024;

¹²³ Kot je opredeljeno v opombi 113.

¹²⁴ Če država članica dovoli tako kumulacijo, mora za vsak ukrep navesti metodo, ki jo je uporabila za zagotavljanje skladnosti s pogoji iz te točke.

- d. pomoč izpolnjuje zahteve iz točk 78(a), 78(b), 78(c), 78(e), 78(i) in 78(j);
- e. pomoč v okviru tega ukrepa se ne sme kumulirati z drugo pomočjo za isto dodatno zmogljivost.

2.6. Pomoč za razogljičenje industrijskih proizvodnih procesov z elektrifikacijo in/ali uporabo obnovljivega vodika in elektroliznega vodika, ki izpolnjuje določene pogoje, ter za ukrepe za energijsko učinkovitost

- (80) Poleg obstoječih možnosti, ki so na voljo v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, je glede na sedanjo krizo in načrt REPowerEU bistveno olajšati naložbe v razogljičenje industrijskih dejavnosti, da bi se hitro zmanjšala odvisnost od uvoza fosilnih goriv. Pospeševanje ukrepov za elektrifikacijo in energijsko učinkovitost v industriji ter uvajanje tehnologij, ki uporabljajo obnovljivi in elektrolizni vodik, ki izpolnjuje pogoje iz točke 81(i), ali goriv na osnovi obnovljivega vodika, ki izpolnjujejo pogoje iz točke 81(h), so del ustrezne, potrebne in ciljno usmerjene rešitve za zmanjšanje odvisnosti od uvoženih fosilnih goriv.
- (81) Komisija bo štela, da je pomoč za naložbe, ki prinašajo (i) znatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz industrijskih dejavnosti, ki so trenutno odvisne od fosilnih goriv kot vira energije ali surovine, ali (ii) znatno zmanjšanje porabe energije v industrijskih dejavnostih in procesih, združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, če bodo izpolnjeni naslednji pogoji:
  - a. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči s predvidenim proračunom;
  - b. najvišji znesek individualne pomoči, ki se lahko dodeli na podjetje, načeloma ne sme presegati bodisi 10 % celotnega proračuna, ki je na voljo za tako shemo, bodisi 200 milijonov EUR. Komisija lahko ob ustrezni utemeljitvi, ki ji jo za pripravo presoje predloži država članica, sprejme sheme, ki predvidevajo dodelitev zneskov individualne pomoči, višjih od 10 % celotnega proračuna, ki je na voljo za shemo;
  - c. pomoč se dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil, posojil¹²⁵, jamstev¹²⁶ ali davčnih ugodnosti, tudi dobropisov davka;
  - d. naložba¹²⁷ mora upravičencu omogočiti eno ali oboje od naslednjega:
    - (i) zmanjšanje neposrednih emisij toplogrednih plinov iz njegovega industrijskega obrata, ki je trenutno odvisen od fosilnih goriv kot vira energije ali surovine, za vsaj 40 % v primerjavi s stanjem pred dodelitvijo pomoči, in sicer z elektrifikacijo proizvodnih procesov ali prehodom na uporabo obnovljivega vodika in elektroliznega vodika, ki izpolnjuje pogoje iz točke 81(g) in (i), ali goriv na osnovi obnovljivega vodika, ki izpolnjujejo pogoje iz točke 81(h), za nadomestitev fosilnih

¹²⁵ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

¹²⁶ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

¹²⁷ Pomoč za naložbe, katerih cilj je zmanjšanje neposrednih emisij toplogrednih plinov ali porabe energije, tudi pod pragove iz točke 81(d) tega sporočila, se lahko izvzame iz obveznosti priglasitve, če se upoštevajo pravila iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

goriv; za namene preverjanja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov je treba upoštevati tudi dejanske emisije iz zgorevanja biomase¹²⁸;

- (ii) zmanjšanje porabe energije v industrijskih obratih v zvezi z dejavnostmi, za katere se prejeme pomoč, za vsaj 20 % v primerjavi s stanjem pred dodelitvijo pomoči¹²⁹;
- e. kar zadeva naložbe, povezane z dejavnostmi, zajetimi s sistemom trgovanja z emisijami (ETS), mora pomoč voditi do zmanjšanja emisij toplogrednih plinov upravičenega obrata pod ustrezne referenčne vrednosti za brezplačno dodelitev iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/447¹³⁰;
- f. pomoč ne sme biti namenjena financiranju povečanja skupne proizvodne zmogljivosti upravičenca. To ne posega v omejena povečanja zmogljivosti zaradi tehnoloških potreb, kar se predpostavlja za povečanja zmogljivosti, ki ne presegajo 2 % v primerjavi s stanjem pred dodelitvijo pomoči;
- g. kadar se pomoč dodeli za naložbo v razogljičenje industrije, ki vključuje uporabo obnovljivega vodika, mora država članica zagotoviti, da se uporablja vodik, proizveden iz obnovljivih virov energije v skladu z metodologijami, določenimi za obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;
- h. kadar se pomoč dodeli za naložbo v razogljičenje industrije, ki vključuje uporabo goriv na osnovi obnovljivega vodika, ta goriva izpolnjujejo naslednje kumulativne zahteve:
  - (i) so tekoča in plinasta goriva na osnovi obnovljivega vodika, katerih energijska vsebnost izhaja iz obnovljivih virov, ki niso biomasa;
  - (ii) v življenjskem ciklu dosegajo prihranek emisij toplogrednih plinov v višini vsaj 70 % glede na primerjalnik za fosilna goriva, ki je 94 g CO₂ e/MJ, ter
  - (iii) so bila proizvedena v skladu z metodologijami, določenimi za obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora, namenjena uporabi v prometu, iz Direktive (EU) 2018/2001 in njenih izvedbenih ali delegiranih aktov;
- i. pomoč se lahko dodeli tudi za naložbo v razogljičenje industrije, ki vključuje uporabo vodika, proizvedenega iz električne energije, in sicer v enem od naslednjih primerov:

¹²⁸ Zmanjšanje neposrednih emisij toplogrednih plinov je treba meriti glede na povprečne neposredne emisije toplogrednih plinov, nastale v petih letih pred vložitvijo vloge za pomoč (povprečne letne emisije).

¹²⁹ Zmanjšanje porabe energije je treba meriti glede na porabo energije v petih letih pred vložitvijo vloge za pomoč (povprečna letna poraba).

¹³⁰ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/447 z dne 12. marca 2021 o določitvi revidiranih referenčnih vrednosti za brezplačno dodelitev pravic do emisije za obdobje 2021–2025 v skladu s členom 10a(2) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 87, 15.3.2021, str. 29).

- (i) vodik se proizvaja samo v urah, v katerih je mejna proizvodna enota na trgovalnem območju, na katerem je elektrolizator, v obdobjih za bilančni obračun, ko se porablja električna energija, obrat za proizvodnjo električne energije iz nefosilnih virov. Vodika, proizvedenega v takih urah, ki je že bil štet kot obnovljivi vodik v smislu točke 81(g), ni mogoče šteti še enkrat v okviru tega oddelka;
  - (ii) alternativno se vodik proizvaja iz električne energije iz omrežja, elektrolizator pa proizvaja vodik enako ali manjše število ur polne obremenitve od števila ur, v katerih so mejno ceno električne energije na trgovalnem območju določili obrati za proizvodnjo električne energije iz nefosilnih virov. Vodika, ki se proizvaja enako ali manjše število ur polne obremenitve od števila ur, v katerih so mejno ceno električne energije na trgovalnem območju določili obrati za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, in ki je bil že štet kot obnovljivi vodik v smislu točke 81(g), ni mogoče šteti še enkrat v okviru tega oddelka;
  - (iii) alternativno mora država članica zagotoviti, da uporabljeni elektrolizni vodik v življenjskem ciklu dosega prihranek emisij toplogrednih plinov v višini vsaj 70 % glede na primerjalnik za fosilna goriva, ki je 94 g CO₂e/MJ, ter da izvira iz nefosilnih virov. Metoda za izračun emisij toplogrednih plinov, dodeljenih električni energiji, ne bi smela povzročiti povečanja porabe fosilnih goriv v skladu s cilji načrta REPowerEU. Za namene tega oddelka se lahko uporabi samo delež proizvedenega vodika, ki ustreza povprečnemu deležu električne energije iz obratov za proizvodnjo električne energije iz nefosilnih virov v državi proizvodnje, kakor je bil izmerjen dve leti pred zadevnim letom. Deleža vodika, proizvedenega v skladu s to točko, ki ustreza povprečnemu deležu električne energije iz obratov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov v državi proizvodnje, kakor je bil izmerjen dve leti pred zadevnim letom, ni mogoče šteti še enkrat v okviru tega oddelka, kolikor je bil že štet kot obnovljivi vodik v smislu točke 81(g);
- j. pomoč se dodeli do 31. decembra 2025 in zanjo velja pogoj, da mora biti obrat ali oprema, ki se financira z naložbo, dokončana in začeti delovati v 36 mesecih po datumu dodelitve. Shema pomoči bi morala vključevati učinkovit sistem kaznovanja, če navedeni rok ni upoštevan;
- k. pomoč se lahko dodeli za naložbe, za katere so se dela začela 9. marca 2023, razen naložb, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, za katere so se dela lahko začela od 20. julija 2022; za projekte, ki so se začeli izvajati pred 9. marcem 2023, ali pred 20. julijem 2022 za naložbe, ki so upravičene na podlagi prejšnjega začasnega kriznega okvira, se lahko pomoč dodeli, če je treba znatno pospešiti naložbe ali znatno razširiti njihov obseg. V takih primerih so do pomoči upravičeni samo dodatni stroški zaradi pospešitvenih prizadevanj ali razširitve obsega;

- l. pomoč se ne sme dodeliti zgolj zaradi izpolnjevanja veljavnih standardov Unije¹³¹;
- m. pomoč mora upravičenca spodbuditi k izvedbi naložbe, ki je brez pomoči ne bi izvedel ali bi jo izvedel omejeno ali drugače. Komisija meni, da glede na izjemne gospodarske izzive, s katerimi se podjetja soočajo zaradi sedanje krize, na splošno velja, da bi upravičenci brez pomoči nadaljevali svoje dejavnosti brez sprememb, pod pogojem, da nadaljevanje dejavnosti brez sprememb ne pomeni kršitve prava Unije; šteje se, da bi upravičenci nadaljevali svoje dejavnosti brez sprememb za naložbe iz točke 81(d)(i) zgoraj;
- n. upravičeni stroški so razlika med stroški projekta iz točke 81(d) in prihranki stroškov ali dodatnimi prihodki v primerjavi s stanjem brez pomoči v življenjski dobi naložbe. Shema mora biti zasnovana tako, da omogoča obravnavanje nepričakovanih dobičkov, tudi v času izjemno visokih cen električne energije ali zemeljskega plina, z vzpostavitvijo vnaprej opredeljenega mehanizma za vračanje sredstev. Intenzivnost pomoči ne sme presegati 40 % upravičenih stroškov. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 10 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjim podjetjem, in za 20 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malim podjetjem. Intenzivnost pomoči se lahko poveča tudi za 15 odstotnih točk za naložbe, s katerimi se neposredne emisije toplogrednih plinov zmanjšajo za vsaj 55 % ali se poraba energije zmanjša za vsaj 25 % v primerjavi s stanjem pred naložbo¹³²;
- o. alternativno točki 81(n) se znesek pomoč lahko določi prek konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, ki je odprt, jasen, pregleden in nediskriminatoren ter temelji na objektivnih merilih, ki so vnaprej opredeljena in ki zmanjšujejo tveganje strateških ponudb. Vsaj 70 % vseh pogojev za sodelovanje, ki se uporabljajo za razvrščanje ponudb, mora biti opredeljenih kot pomoč na enoto varstva okolja (na primer EUR na tono zmanjšanja emisij CO₂ ali EUR na enoto prihranjene energije). Proračun v zvezi s postopkom zbiranja ponudb mora biti zavezujoča omejitev v smislu, da je mogoče pričakovati, da vsi ponudniki ne bodo prejeli pomoči;
- p. kot nadaljnja alternativa točkama 81(n) in (o) lahko upravičeni stroški ustrezajo stroškom naložbe, povezanim s projektom iz točke 81(d), zlasti stroškom opreme, strojev ali obratov, potrebnih za doseganje elektrifikacije, prehod na vodik ali goriva na osnovi vodika ali izboljšanje energijske učinkovitosti. V takem primeru intenzivnost pomoči ne sme presegati 60 % upravičenih stroškov za naložbe iz točke 81(d)(i), ki niso projekti elektrifikacije. Za projekte elektrifikacije in naložbe iz točke 81(d)(ii) intenzivnost pomoči ne sme presegati 30 % upravičenih stroškov;

¹³¹ „Standard Unije“ pomeni: (a) obvezni standard Unije, ki določa stopnje, ki jih morajo posamezna podjetja doseči pri varstvu okolja, razen standardov ali ciljev, določenih na ravni Unije, ki so zavezujoči za države članice, ne pa tudi za posamezna podjetja; (b) obveznost uporabe najboljših razpoložljivih tehnologij, kot so opredeljene v Direktivi 2010/75/EU, in zagotavljanja, da ravni emisij ne presegajo ravni, ki bi bile dosežene z uporabo najboljše razpoložljive tehnologije; kadar so ravni emisij, povezane z najboljšo razpoložljivo tehnologijo, opredeljene v izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi Direktive 2010/75/EU ali drugih direktiv, ki se uporabljajo, se bodo za namen tega sporočila uporabljale te ravni; kadar so te ravni izražene kot razpon, se bo uporabljala mejna vrednost, za katero se prvič doseže najboljša razpoložljiva tehnologija za zadevno podjetje.

¹³² Zmanjšanje neposrednih emisij toplogrednih plinov ali porabe energije je treba meriti glede na povprečne neposredne emisije toplogrednih plinov ali povprečno porabo energije v petih letih pred vložitvijo vloge za pomoč (povprečne letne emisije / povprečna letna poraba).

- q. pomoč iz tega oddelka se lahko kumulira s katero koli drugo državno pomočjo ali centralno upravljanimi sredstvi, če se navedeni ukrepi nanašajo na različne opredeljive upravičene stroške;
- r. pomoč, dodeljena v skladu s točkama 81(n) in (o), se lahko kumulira z drugo pomočjo ali centralno upravljanimi sredstvi v zvezi s prekrivajočimi se upravičenimi stroški, če najvišji znesek pomoči, dovoljen v skladu s točko 81(n) in (o), ni presežen;
- s. pomoč, dodeljena v skladu s točko 81(p), se lahko kumulira z drugo pomočjo ali centralno upravljanimi sredstvi Unije v zvezi s prekrivajočimi se upravičenimi stroški, če največja intenzivnost pomoči in/ali znesek pomoči, ki se uporablja po katerih koli zadevnih pravilih, ni presežen. Skupni znesek pomoči v nobenem primeru ne sme presegati 100 % upravičenih stroškov.

2.7. Pomoč za dodatno zmanjšanje porabe električne energije

- (82) Poleg obstoječih možnosti, ki so na voljo v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, in možnosti iz tega sporočila bo morda potrebna začasna podpora za doseganje cilja zmanjšanja porabe električne energije iz členov 3 in 4 Uredbe (EU) 2022/1854¹³³. Ta podpora bi lahko pomagala ublažiti izjemno zvišanje cen električne energije z zmanjšanjem porabe dražjih tehnologij za proizvodnjo električne energije (ki trenutno temeljijo na plinu). Zato je enako pomembno ohraniti spodbude za obstoječe zmanjšanje porabe električne energije in zagotoviti skladnost s cilji zmanjšanja porabe plina iz Uredbe (EU) 2022/1369¹³⁴. Glede na razlike med državami članicami so potrebne smernice za zagotovitev, da je prožnost omejena z merili za zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev in da se ohrani celovitost enotnega trga.
- (83) Komisija bo štela, da je pomoč za zmanjšanje porabe električne energije združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če bodo izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
  - a. finančno nadomestilo se v okviru pomoči zagotovi le, če se tako nadomestilo izplača za dodatno električno energijo, ki ni bila porabljena, v primerjavi s pričakovano porabo (v osnovnem scenariju) v zadevni uri, in sicer brez konkurenčnega postopka zbiranja ponudb iz točke 83(e) (v nadaljnjem besedilu: dodatno zmanjšanje porabe). Za določitev dodatnega zmanjšanja porabe se lahko uporabijo različne metodologije. Za zagotovitev, da se pomoč dodeli le za dodatno zmanjšanje povpraševanja, bi morale države članice na splošno upoštevati spodbude, ki izhajajo iz višjih cen energije, morebitnih drugih plačil in shem podpore, vremenskih razmer in tveganj špekulacij;
  - b. pomoč mora biti zasnovana tako, da prispeva predvsem k doseganju cilja zmanjšanja porabe električne energije iz členov 3 in 4 Uredbe (EU) 2022/1854¹³⁵. Če je pomoč zasnovana tako, da presega cilje, mora država članica dokazati, da ima

¹³³ Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L 261I, 7.10.2022, str. 1).

¹³⁴ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

¹³⁵ Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L 261I, 7.10.2022, str. 1).

pomoč dodatne koristi (na primer nižji stroški energetskega sistema ali manjša poraba plina), ki so potrebne¹³⁶ in sorazmerne za odpravo resne motnje v gospodarstvu ob hkratnem ohranjanju notranjega trga;

- c. pomoč se mora dodeliti na podlagi sheme pomoči s predvidenim obsegom zmogljivosti in proračunom;
- d. pomoč se lahko dodeli v različnih oblikah, vključno z neposrednimi nepovratnimi sredstvi, posojili¹³⁷ in jamstvi¹³⁸;
- e. pomoč se mora dodeliti prek konkurenčnega postopka zbiranja ponudb, ki je odprt, jasen, pregleden in nediskriminatoren ter temelji na objektivnih merilih, ki so vnaprej opredeljena in ki zmanjšujejo tveganje strateških ponudb. Če se ugotovi tveganje prekomernega nadomestila, mora biti pomoč zasnovana tako, da omogoča obravnavanje nepričakovanih dobičkov, na primer z vzpostavitvijo vnaprej opredeljenega mehanizma za vračanje sredstev;
- f. konkurenčni postopki zbiranja ponudb bi morali biti načeloma odprti za vse možne načine za doseganje dodatnega zmanjšanja porabe, zlasti za:
  - i. premik porabe električne energije ali izogibanje porabi s strani odjemalcev;
  - ii. shranjevanje pri odjemalcu („za merilnikom“), da se zmanjša poraba v času konic (razen če pomoč ne bi privedla do dodatnega zmanjšanja porabe), ter
  - iii. sredstva za proizvodnjo električne energije pri odjemalcu („za merilnikom“), ki kot gorivo ne uporabljajo plina. Države članice se lahko odločijo, da izključijo proizvodnjo električne energije, ki temelji na drugih fosilnih gorivih;
- g. kar zadeva točko 83(f), so lahko sheme omejene na eno ali več kategorij upravičencev v naslednjih okoliščinah:
  - i. kadar so razlike v značilnostih (npr. trajanje, pogostost aktiviranja) storitev, ki jih lahko ponudijo potencialni upravičenci, take, da ponudb na MWh ni mogoče šteti za primerljive;
  - ii. kadar lahko države članice Komisiji dokažejo, da konkurenca ne bi bila neupravičeno izkrivljena, ali
  - iii. za zagotovitev pravočasne izvedbe (npr. z razširitvijo obstoječih shem).

V nobenem primeru sheme ne smejo vključevati umetnih omejitev ali diskriminacije. V skladu s členom 17 Direktive (EU) 2019/944¹³⁹ sheme ne

¹³⁶ Taka pomoč se bo na splošno štela za potrebno, če bo prispevala k zmanjšanju porabe plina.

¹³⁷ Če je pomoč dodeljena v obliki posojil na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 70(g).

¹³⁸ Če je pomoč dodeljena v obliki jamstev na podlagi tega oddelka, se uporabljajo dodatni pogoji iz točke 67(i).

¹³⁹ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (prenovitev) (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

smejo biti neupravičeno omejene na določene odjemalce ali skupine odjemalcev, vključno z agregatorji;

- h. merila za upravičenost do sodelovanja v konkurenčnih postopkih zbiranja ponudb morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna. Upravičenci morajo že imeti ustrezno merjenje električne energije¹⁴⁰ ali se zavezati, da ga bodo namestili pred dodatnim zmanjšanjem porabe. Zaradi upravne poenostavitve se lahko za upravičence uporablja zahteva glede najmanjše velikosti ponudbe; v tem primeru najmanjša velikost ponudbe ne sme biti večja od 10 MW, dovoljeno pa mora biti agregiranje, da se doseže prag;
- i. da bi upravičenci lahko natančno določili cene svojih ponudb, je treba opredeliti jasna in objektivna merila, ki morajo določati, kdaj se bo aktiviralo dodatno zmanjšanje porabe upravičenca. Vendar bo morda treba vzpostaviti zadostne zaščitne ukrepe, na primer naključno aktiviranje, da se prepreči ustvarjanje spodbud za špekulacijo, kot je umetno povečanje porabe v osnovnem scenariju;
- j. da bi se izognili negativnim posledicam za porabo plina, bi se morali upravičenci zavezati, da se zaradi njihovega dodatnega zmanjšanja porabe električne energije ne bo povečala njihova skupna poraba plina. V primeru pomoči za zmanjšanje porabe električne energije v času konic bi se morali upravičenci poleg tega zavezati, da v času nižje obremenitve ne bodo porabili več kot 150 % zmanjšanja porabe električne energije v času konic, za katero je bilo izplačano nadomestilo, da bi se zagotovile koristi premika porabe električne energije iz časa konic v čas nižje obremenitve¹⁴¹, obenem pa se ne bi smelo ovirati doseganja cilja zmanjšanja skupne porabe električne energije;
- k. v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb morajo biti upravičenci izbrani na podlagi najnižjih stroškov na enoto dodatnega zmanjšanja porabe (v EUR/MWh ali ekvivalentu¹⁴²). Države članice lahko uvedejo dodatna objektivna, pregledna in nediskriminatorna merila za razvrščanje, da bi se spodbujale okolju prijaznejše tehnologije, potrebne za podporo doseganju ciljev Unije na področju varstva okolja;
- l. nadomestilo mora biti dodeljeno vsakemu upravičencu na podlagi dejansko doseženega dodatnega zmanjšanja porabe (v nasprotju z dodatnim zmanjšanjem porabe, h kateremu se je zavezal upravičenec);
- m. pomoč ne sme neupravičeno izkrivljati pravilnega delovanja notranjega trga električne energije. Države članice lahko določijo, da je pomoč odprta za čezmejno udeležbo;

---

¹⁴⁰ Tj. merjenje, ki ločeno meri porabo, kadar je potrebno dodatno zmanjšanje povpraševanja, in porabo, kadar dodatno zmanjšanje povpraševanja ni potrebno.

¹⁴¹ „Čas nižje obremenitve“ je treba opredeliti kot čas, v katerem se na splošno opušča poraba električne energije, kadar se za njeno proizvodnjo uporablja plin.

¹⁴² Na primer, kadar so upravičenci izbrani na podlagi cene zmogljivosti (EUR/MW) za zmanjšanje porabe v določenem številu ur. V tem primeru mora biti število ur določeno vnaprej.

- n. dodatno zmanjšanje porabe, za katero se izplača nadomestilo, mora biti izvedeno v obdobju uporabe ustreznih členov Uredbe (EU) 2022/1854¹⁴³, v primeru pomoči, ki presega navedene cilje, pa do 31. decembra 2023;
- o. kumulacija z drugimi ukrepi državne pomoči je mogoča, kolikor se prepreči prekomerno nadomestilo, na primer z zagotavljanjem, da se pomoč dodeli prek odprtega konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. V nobenem primeru pomoči ni mogoče dodeliti, če krije upravičene stroške, ki so že kriti z drugimi ukrepi državne pomoči.

2.8. Pomoč za pospešene naložbe v strateške sektorje pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo

- (84) Glede na potrebo po pospešitvi gospodarskega prehoda in premagovanju sedanje krize lahko države članice predvidijo podporo zasebnim naložbam za odpravo vrzeli v produktivnih naložbah v sektorjih, ki so strateškega pomena za prehod na neto ničelno gospodarstvo, in zagotovijo spodbude za njihovo hitro uvedbo, tudi ob upoštevanju svetovnih izzivov, zaradi katerih obstaja tveganje preusmerjanja novih naložb v teh sektorjih v korist tretjim državam zunaj EGP.
- (85) Komisija bo pomoč za naložbene projekte, ki so strateškega pomena za prehod na neto ničelno gospodarstvo, štela za združljivo z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(c) PDEU, če bodo izpolnjeni naslednji pogoji:
  - a. pomoč se dodeli za spodbujanje:
    - i. proizvodnje ustrezne opreme za prehod na neto ničelno gospodarstvo, in sicer baterij, sončnih panelov, vetrnih turbin, toplotnih črpalk, elektrolizatorjev ter opreme za zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida, ali
    - ii. proizvodnje ključnih sestavnih delov, ki so zasnovani in se uporabljajo predvsem kot neposredni vhodni material za proizvodnjo opreme, opredeljene v točki (i), ali
    - iii. proizvodnje ali pridobivanja povezanih kritičnih surovin, potrebnih za proizvodnjo opreme in ključnih sestavnih delov, opredeljenih v točkah (i) in (ii);
  - b. pomoč se dodeli na podlagi sheme pomoči¹⁴⁴ s predvidenim proračunom;
  - c. pomoč se dodeli do 31. decembra 2025;
  - d. upravičenec mora zaprositi za pomoč pred začetkom del¹⁴⁵ in državi članici predložiti zahtevane informacije iz Priloge II k temu sporočilu¹⁴⁶.

¹⁴³ Uredba Sveta (EU) 2022/1854 z dne 6. oktobra 2022 o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (UL L 261I, 7.10.2022, str. 1).

¹⁴⁴ Taka shema lahko zajema projekte, predložene in izbrane v okviru sklada za inovacije, če so izpolnjeni veljavni pogoji iz točke 85.

¹⁴⁵ „Začetek del“ pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo pravno zavezujočo zavezo za naročilo opreme ali vsako drugo zavezo, zaradi katere naložbe ni več mogoče preklicati, odvisno od tega,

- e. pomoč se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev ali v drugih oblikah, kot so davčne ugodnosti, subvencionirane obrestne mere za nova posojila ali jamstva za nova posojila, če nominalni znesek davčne ugodnosti ali nominalni znesek osnovnega novega posojila ne presega veljavne intenzivnosti pomoči in skupnih zneskov pomoči iz te točke. Kadar se jamstva ali posojila usmerjajo prek kreditnih institucij in drugih finančnih institucij kot finančnih posrednikov, se upoštevajo pogoji iz točk 67(i) in 70(g), da se zagotovi, da se pomoč, dodeljena v skladu s tem oddelkom, v največji možni meri neposredno prenese na končne upravičence;
- f. upravičeni stroški se nanašajo na vse stroške naložb v opredmetena sredstva (kot so zemljišča, zgradbe, obrati, oprema, stroji) in neopredmetena sredstva (kot so patentne pravice, licence, tehnično znanje in izkušnje ali druga intelektualna lastnina), potrebna za proizvodnjo ali pridobivanje blaga, naštetega v točki 85(a). Neopredmetena sredstva: (1) morajo ostati povezana z zadevnim območjem in se ne smejo prenašati na druga območja; (2) se morajo uporabljati predvsem v zadevnem proizvodnem obratu, ki je prejemnik pomoči; (3) morajo biti taka, da se lahko amortizirajo; (4) morajo biti odkupljena pod tržnimi pogoji od tretje osebe, ki ni povezana s kupcem; (5) morajo biti vključena v sredstva podjetja, ki prejme pomoč; in (6) morajo s projektom, za katerega se dodeli pomoč, ostati povezana najmanj pet let (tri leta za MSP);
- g. intenzivnost pomoči ne sme presegati 15 % upravičenih stroškov in skupni znesek pomoči posameznemu podjetju na državo članico ne sme presegati 150 milijonov EUR. Vendar
  - i. za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in so določena v veljavni karti regionalne pomoči za zadevno državo članico v skladu s členom 107(3)(c) PDEU (v nadaljnjem besedilu: območja „c“), se intenzivnost pomoči lahko poveča na 20 % upravičenih stroškov, skupni znesek pomoči posameznemu podjetju na državo članico pa ne sme presegati 200 milijonov EUR;
  - ii. za naložbe na območjih, ki prejemajo pomoč in so določena v veljavni karti regionalne pomoči za zadevno državo članico v skladu s členom 107(3)(a) PDEU (v nadaljnjem besedilu: območja „a“), se intenzivnost pomoči lahko poveča na 35 % upravičenih stroškov, skupni znesek pomoči posameznemu podjetju na državo članico pa ne sme presegati 350 milijonov EUR;
- h. kadar se pomoč dodeli v obliki davčnih ugodnosti, posojil ali jamstev, se lahko intenzivnost pomoči iz točke 85(g) poveča za 5 odstotnih točk. Za naložbe malih podjetij se lahko intenzivnost pomoči dodatno poveča za 20 odstotnih točk, za naložbe srednjih podjetij pa se lahko intenzivnost pomoči poveča za 10 odstotnih točk;
- i. upravičenec se mora zavezati, da bo naložbe na zadevnem območju ohranil vsaj pet let (oziroma tri leta za MSP) po zaključku naložbe. Taka zaveza ne bi smela preprečiti nadomestitve obratov ali opreme, ki so v tem obdobju zastareli ali se

---

kaj nastopi prej. Nakup zemljišč in pripravljala dela, kot sta pridobivanje dovoljenj in opravljanje predhodnih študij izvedljivosti, se ne štejejo za začetek del.

¹⁴⁶ Take vloge za pomoč lahko temeljijo na kateri koli pravni podlagi, dokler znesek pomoči, ki se dodeli na podlagi oddelka 2.8 tega sporočila, ne presega zneska, ki je bil prvotno zaprosen.

pokvarili, če gospodarska dejavnost ostane na zadevnem območju za najkrajše obdobje. Vendar se za nadomestitev obratov ali opreme ne sme dodeliti nobena dodatna pomoč;

- j. pred dodelitvijo pomoči ter na podlagi informacij iz Priloge II k temu sporočilu, ki jih predloži upravičenec, in zavez iz točke 85(k), mora organ, ki dodeli pomoč, preveriti konkretna tveganja, da se produktivne naložbe ne bodo izvedle v EGP, in da ni tveganja premestitve znotraj EGP v smislu točke 85(k);
  - k. pomoč se ne sme zagotoviti za lažjo premestitev¹⁴⁷ proizvodnih dejavnosti med državami članicami. V ta namen mora upravičenec:
    - i. potrditi, da v dveh letih pred vložitvijo zahtevka za pomoč ni izvedel premestitve v poslovno enoto, v kateri naj bi se izvajala začetna naložba, ki prejema pomoč, in
    - ii. se zavezati, da vsaj dve leti po zaključku naložbe ne bo izvedel take premestitve.
  - l. pomoč se ne sme dodeliti podjetjem v težavah¹⁴⁸;
  - m. pomoč se lahko z državno pomočjo v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ki se deloma ali v celoti prekrivajo, kumulira samo, če se s tako kumulacijo ne preseže največja intenzivnost pomoči ali znesek pomoči, ki se uporablja po katerih koli zadevnih pravilih. Skupni znesek pomoči v nobenem primeru ne sme presegati 100 % upravičenih stroškov;
  - n. Države članice lahko ob priglasitvi shem iz te točke proučijo možnost nediskriminatorne vključitve zahtev v zvezi z varstvom okolja, kot so tiste iz točke 37 tega sporočila, oziroma socialno zaščito ali pogoji za zaposlitev;
  - o. države članice morajo Komisijo v 60 dneh od dodelitve pomoči obvestiti o datumu dodelitve, znesku pomoči, upravičenih stroških, identiteti upravičenca, vrsti in lokaciji podprte naložbe, in sicer na podlagi informacij iz Priloge II k temu sporočilu, ki jih predloži upravičenec;
- (86) izjemoma, z odstopanjem od točke 85(b) in na podlagi posameznih priglasitev lahko Komisija za proizvodnjo zadevnega blaga za prehod na neto ničelno gospodarstvo, kot je opredeljeno v točki 85(a) tega sporočila, na podlagi člena 107(3)(c) PDEU odobri individualno pomoč do višine subvencije¹⁴⁹, ki bi jo upravičenec dokazljivo lahko prejel za enakovredno naložbo v jurisdikciji tretje države zunaj EGP, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

---

¹⁴⁷ „Premestitev“ pomeni prenos enake ali podobne dejavnosti ali njenega dela iz poslovne enote v eni pogodbenici Sporazuma EGP (začetna poslovna enota) v poslovno enoto v drugi pogodbenici Sporazuma EGP, v kateri se izvede naložba, ki prejme pomoč (poslovna enota, ki prejme pomoč). Do prenosa pride, če proizvod v začetni poslovni enoti in poslovni enoti, ki prejme pomoč, vsaj delno služi istemu namenu in izpolnjuje zahteve ali potrebe iste vrste strank, pri tem pa pride tudi do izgube delovnih mest pri enaki ali podobni dejavnosti v eni od začetnih poslovnih enot upravičenca do pomoči v EGP.

¹⁴⁸ Kot je opredeljeno v Sporočilu Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah ([UL C 249, 31.7.2014, str. 1](#)).

¹⁴⁹ Priglašena pomoč in subvencija, ki bi jo upravičenec dokazljivo lahko prejel v jurisdikciji tretje države zunaj EGP, se bosta primerjali v diskontiranih vrednostih.

- a. pomoč upravičenca spodbuja, da locira naložbeni projekt ali sproži povezane naložbene projekte¹⁵⁰, potrebne za proizvodnjo zadevnega blaga, opredeljenega v točki 85(a):
  - i. v celoti na območju, ki prejema pomoč, kot je opredeljeno v veljavni karti regionalne pomoči, ali
  - ii. v vsaj treh državah članicah EGP, v katerih se znaten del kapitalske naložbe izvaja na vsaj dveh območjih, ki prejemata pomoč. Pomemben del take znatne naložbe bi se moral izvajati na območju „a“, kot je opredeljeno v veljavnih kartah regionalne pomoči;
- b. pomoč se dodeli do 31. decembra 2025;
- c. upravičenec se mora zavezati, da bo za proizvodnjo blaga, opredeljenega v točki 85(a) tega sporočila, uporabljal najnovejšo komercialno dostopno proizvodno tehnologijo z vidika okoljskih emisij;
- d. upravičenec mora zaprositi za pomoč pred začetkom del¹⁵¹ in državi članici predložiti zahtevane informacije iz Priloge II k temu sporočilu ter ustrezna dokazila¹⁵². Upravičenec mora predložiti trdne dokaze o subvencijah, ki bi jih verodostojno prejel v jurisdikciji zunaj EGP za podoben projekt, in dokazati, da se načrtovana naložba brez pomoči ne bi izvedla v EGP^{153, 154}. Poleg tega mora upravičenec predložiti dokaze, da pomoč ne ustvarja protikohezijskih učinkov¹⁵⁵;

¹⁵⁰ Podjetjem iz vseh držav članic, ki so dejavna v ustrezni vrednostni verigi, je treba dati resnično priložnost za sodelovanje v nastajajočem projektu. Države članice priglasiateljice morajo dokazati, da so bila taka podjetja obveščena o morebitni pripravi projekta in o poslovnih priložnostih, ki bi jih lahko pomenil, na primer prek stikov, zaveznikov, srečanj ali dogodkov za navezovanje stikov, ki vključujejo tudi MSP in zagonska podjetja, in ob ustreznem upoštevanju poslovne skrivnosti.

¹⁵¹ Kot je opredeljeno v opombi 145.

¹⁵² Take vloge za pomoč lahko temeljijo na kateri koli pravni podlagi, dokler znesek pomoči, ki se dodeli na podlagi oddelka 2.8 tega sporočila, ne presega zneska, ki je bil prvotno zaprošen.

¹⁵³ Ustrezna dokumentarna dokazila, ki podpirajo hipotetični scenarij, opisan v Prilogi II k temu sporočilu, morajo biti verodostojna, tj. pristna in relevantna za dejavnike odločanja, ki prevladujejo v času odločitve upravičenca do pomoči v zvezi z naložbo. Države članice so pozvane, naj se opirajo na pristne in uradne dokumente uprav podjetij, ocene tveganja, vključno z oceno tveganja, povezanega z določeno lokacijo), finančna poročila, notranje poslovne načrte, mnenja strokovnjakov in druge študije, povezane z naložbenim projektom, ki se ocenjuje. Ti dokumenti morajo biti posodobljeni glede na potek postopka odločanja o naložbi ali lokaciji projekta. Države članice si lahko pri dokazovanju spodbujevalnega učinka pomagajo z dokumenti, ki vsebujejo informacije o napovedih glede odjema in stroškov ter finančnih napovedih, dokumenti, ki so predloženi odboru za naložbe in ki podrobno opisujejo naložbene scenarije, ali dokumenti, ki so predloženi finančnim institucijam.

¹⁵⁴ Načeloma se zdi, da zneski pomoči, ki presegajo stroške kapitalskih naložb, verjetno niso upravičeni, saj bodo v takih primerih naložbe v EGP verjetno izvedene tudi z nižjimi zneski pomoči.

¹⁵⁵ Kadar se za naložbo proučuje več možnih lokacij v EGP, se državna pomoč iz te točke ne sme dodeliti za privabljanje naložbe na območje z intenzivnostjo regionalne pomoči, kot je določeno v veljavni karti regionalne pomoči, ki je nižja od tiste na alternativnih proučevanih območjih v EGP, saj bi to pomenilo negativen učinek za konkurenco in kohezijo, ki ga verjetno ne bi izravnal noben pozitiven učinek. To pa ne bi veljalo, če lahko upravičenec dokaže, da se naložba sicer ne bi izvedla na takih alternativnih območjih v EGP in bi bila namesto tega preusmerjena v tretjo državo. Kadar imajo alternativne lokacije v EGP enako intenzivnost regionalne pomoči, se lahko državna pomoč iz te točke dodeli, če upravičenec dokaže, da je bila lokacija izbrana na podlagi objektivnih meril ne glede na državno pomoč.

- e. pomoč ne sme presegati najmanjšega zneska, ki je potreben za spodbujanje upravičenca do pomoči, da naložbo locira na zadevnem območju v EGP (vrzel v financiranju)¹⁵⁶;
- f. pomoč se ne sme zagotoviti za lažjo premestitev¹⁵⁷ proizvodnih dejavnosti med državami članicami. Komisija bo pri ocenjevanju ukrepov, ki jih je treba priglasiti, zahtevala vse informacije, ki so potrebne za proučitev, ali je verjetno, da bo državna pomoč povzročila izgubo znatnega števila delovnih mest na že obstoječih lokacijah v EGP. V takem primeru in če naložba upravičencu do pomoči omogoča premestitev dejavnosti na ciljno območje ter če obstaja vzročna povezava med pomočjo in premestitvijo, to pomeni negativen učinek, ki ga verjetno ne bo izravnal noben pozitiven učinek;
- g. upravičenec se mora zavezati, da bo naložbo na zadevnem območju ohranil vsaj pet let (oziroma tri leta za MSP) po zaključku naložbe. Taka zaveza ne bi smela preprečiti nadomestitve obratov ali opreme, ki so v tem obdobju zastareli ali se pokvarili, če gospodarska dejavnost ostane na zadevnem območju za najkrajše obdobje. Vendar se za nadomestitev obratov ali opreme ne sme dodeliti nobena dodatna pomoč;
- h. pomoč iz tega oddelka se ne sme dodeliti podjetjem v težavah¹⁵⁸.

3. SPREMLJANJE IN POROČANJE

- (87) Države članice morajo relevantne informacije o vsaki posamezni pomoči, ki presega 100 000 EUR¹⁵⁹ in se dodeli na podlagi tega sporočila oziroma ki presega 10 000 EUR¹⁶⁰ v primarnem kmetijskem in ribiškem sektorju, objaviti na izčrpnem spletišču o državni pomoči ali v okviru orodja IT Komisije¹⁶¹ v 12 mesecih od

¹⁵⁶ Ta vrzel v financiranju je določena kot razlika med neto sedanjo vrednostjo pričakovanih denarnih tokov (vključno z naložbo in upravljanjem) naložbe, ki prejema pomoč, in neto sedanjo vrednostjo pričakovanih denarnih tokov hipotetične naložbe v jurisdikciji zunaj EGP, ki bi jo upravičenec do pomoči verodostojno izvedel, če se pomoč ne bi izvedla v EGP (zlasti vključno s pomočjo, ki bi jo upravičenec verodostojno prejel v jurisdikciji zunaj EGP v hipotetičnem scenariju). Oba scenarija je treba ustrezno dokazati, tj. uporabiti realistične predpostavke kot del verodostojnega poslovnega načrta. Načeloma ni verjetno, da bo Komisija zneske pomoči, ki presegajo stroške kapitalskih naložb, potrebne za umestitev projektov na zadevno območje, štela za združljive s členom 107(3)(c) PDEU, saj taka pomoč verjetno ne bo imela spodbujevalnega učinka.

¹⁵⁷ Kot je opredeljeno v opombi 147.

¹⁵⁸ Kot je opredeljeno v Sporočilu Komisije – Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah ([UL C 249, 31.7.2014, str. 1](#)).

¹⁵⁹ To so informacije, ki se zahtevajo v Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 in Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 702/2014. Za vračljiva predplačila, jamstva, posojila, podrejeni dolg in druge oblike se navede nominalna vrednost osnovnega instrumenta na upravičenca. Za davčne in plačilne ugodnosti se lahko znesek posamezne pomoči navede v razponih.

¹⁶⁰ To so informacije, ki se zahtevajo v Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 702/2014 in Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 1388/2014 z dne 16. decembra 2014. Za vračljiva predplačila, jamstva, posojila, podrejeni dolg in druge oblike se navede nominalna vrednost osnovnega instrumenta na upravičenca. Za davčne in plačilne ugodnosti se lahko znesek posamezne pomoči navede v razponih.

¹⁶¹ Javni iskalec po podatkovni zbirki državne pomoči Preglednost omogoča dostop do podatkov o posameznih državnih pomočeh, ki so jih države članice zagotovile v skladu z evropskimi zahtevami glede preglednosti državnih pomoči, in je na voljo na <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sl>.

dodelitve pomoči, razen za pomoč, ki se dodeli na podlagi odstavka 2.8, za katero morajo države članice relevantne informacije objaviti v 6 mesecih od dodelitve pomoči.

- (88) Za ukrepe pomoči iz oddelka 2.4 tega sporočila morajo države članice, kadar skupna pomoč posameznemu podjetju na državo članico presega 50 milijonov EUR, v svoje sheme vključiti zahtevo, da mora upravičenec organu, ki dodeli pomoč, v enem letu od dodelitve pomoči predložiti načrt, v katerem je določeno, kako bo upravičenec zmanjšal ogljični odtis svoje porabe energije ali kako bo izvajal katero koli od zahtev v zvezi z varstvom okolja ali zanesljivostjo oskrbe, opisanih v točki 37 tega sporočila. Ta zahteva se uporablja od 1. januarja 2023.
- (89) Države članice morajo Komisiji predložiti letna poročila¹⁶².
- (90) Države članice morajo zagotoviti, da se vodijo podrobne evidence o dodelitvah pomoči, predvidenih v tem sporočilu. Te evidence, ki morajo vsebovati vse potrebne informacije za ugotavljanje, ali so izpolnjeni zahtevani pogoji, je treba hraniti 10 let od dodelitve pomoči in jih na zahtevo dati na voljo Komisiji.
- (91) Komisija lahko zahteva dodatne informacije v zvezi z dodeljeno pomočjo, zlasti da bi preverila, ali so bili spoštovani pogoji iz odločitve Komisije o odobritvi ukrepa pomoči.
- (92) Komisija lahko za spremljanje izvajanja tega sporočila od držav članic zahteva, da predložijo zbirne informacije o uporabi ukrepov državne pomoči za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu zaradi trenutne krize.

4. KONČNE DOLOČBE

- (93) Komisija to sporočilo uporablja od 9. marca 2023. Komisija uporablja določbe tega sporočila za vse ukrepe, priglašene od 9. marca 2023, in za ukrepe, priglašene pred navedenim datumom.
- (94) To sporočilo nadomešča začasni krizni okvir, sprejet 28. oktobra 2022¹⁶³ (v nadaljnjem besedilu: prejšnji začasni krizni okvir). Prejšnji začasni krizni okvir se preklicuje z učinkom od 9. marca 2023. Prejšnji začasni krizni okvir je že nadomestil začasni krizni okvir, sprejet 23. marca 2022¹⁶⁴, kakor je bil spremenjen 20. julija 2022¹⁶⁵.
- (95) Na splošno pomoč, dodeljena na podlagi oddelkov 2.1 do 2.3 prejšnjih začasnih kriznih okvirov, in pomoč, dodeljena na podlagi istih ustreznih oddelkov tega sporočila, ne smeta v nobenem trenutku preseči zgornjih meja pomoči, določenih v ustreznih oddelkih tega sporočila. Kar zadeva oddelek 2.4, pomoč, dodeljena na podlagi prejšnjih začasnih kriznih okvirov, in pomoč, dodeljena na podlagi tega sporočila, ne smeta preseči zgornjih meja pomoči iz tega sporočila za isto upravičeno obdobje. Pomoči, dodeljene na podlagi oddelkov 2.5 in 2.6 prejšnjih začasnih kriznih

---

¹⁶² UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

¹⁶³ UL C 426, 9.11.2022, str. 1.

¹⁶⁴ UL C 131I, 24.3.2022, str. 1.

¹⁶⁵ UL C 280, 21.7.2022, str. 1.

okvirov, ni mogoče kumulirati s pomočjo, dodeljeno na podlagi istih ustreznih oddelkov tega sporočila, če krije iste upravičene stroške.

- (96) V skladu z Obvestilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za presojo nezakonite državne pomoči¹⁶⁶, Komisija to sporočilo uporablja za nepriglašeno pomoč, če je pomoč dodeljena od 9. marca 2023.
- (97) V vseh drugih primerih bo Komisija uporabila pravila iz okvira, ki je veljal ob dodelitvi pomoči.
- (98) Komisija bo vse oddelke tega sporočila pregledala pred 31. decembrom 2023 z ozirom na pomembne pomisleke glede konkurence ali gospodarstva ter ob upoštevanju razvoja mednarodnih dogodkov. Kjer je koristno, lahko Komisija zagotovi tudi dodatna pojasnila o svojem pristopu do posameznih vprašanj.
- (99) Komisija po jasni in popolni priglasitvi ukrepov, zajetih v tem sporočilu, v tesnem sodelovanju z zadevnimi državami članicami zagotovi hitro presojo ukrepov. Države članice naj Komisijo obvestijo o svoji nameri ter čim hitreje in čim bolj popolno prigrasijo načrte za uvedbo takih ukrepov. Komisija bo državam članicam zagotovila navodila in pomoč v tem procesu.

---

¹⁶⁶ UL C 119, 22.5.2002, str. 22.

PRILOGA I

Posebej prizadeti sektorji in podsektorji¹⁶⁷

	Oznaka NACE	Opis
1	0510	Pridobivanje črnega premoga
2	0610	Pridobivanje surove nafte
3	0710	Pridobivanje železove rude
4	0729	Pridobivanje rud drugih neželeznih kovin
5	0891	Pridobivanje mineralov za kemikalije in gnojila
6	0893	Pridobivanje soli
7	0899	Drugo pridobivanje rudnin in kamnin, d. n.
8	1041	Proizvodnja olj in maščob
9	1062	Proizvodnja škroba in škrobnih izdelkov
10	1081	Proizvodnja sladkorja
11	1106	Proizvodnja slada
12	1310	Priprava in predenje tekstilnih vlaken
13	1330	Dodelava tekstilij
14	1395	Proizvodnja netkanih tekstilij in izdelkov iz njih, razen oblačil
15	1411	Proizvodnja usnjenih oblačil
16	1621	Proizvodnja furnirja in plošč na osnovi lesa
17	1711	Proizvodnja vlaknin
18	1712	Proizvodnja papirja in kartona
19	1910	Proizvodnja koksa
20	1920	Proizvodnja naftnih derivatov
21	2011	Proizvodnja tehničnih plinov

¹⁶⁷ (Pod)sektorji, navedeni glede na njihovo intenzivnost emisij in intenzivnost trgovanja, ustrezajo tistim iz Delegiranega sklepa Komisije (EU) 2019/708 z dne 15. februarja 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo sektorjev in delov sektorjev, ki veljajo za izpostavljene tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje med letoma 2021 in 2030 (UL L 120, 8.5.2019, str. 20).

22	2012	Proizvodnja barvil in pigmentov
23	2013	Proizvodnja drugih anorganskih osnovnih kemikalij
24	2014	Proizvodnja drugih organskih osnovnih kemikalij
25	2015	Proizvodnja gnojil in dušikovih spojin
26	2016	Proizvodnja plastičnih mas v primarni obliki
27	2017	Proizvodnja sintetičnega kavčuka v primarni obliki
28	2060	Proizvodnja umetnih vlaken
29	2110	Proizvodnja farmacevtskih surovin
30	2311	Proizvodnja ravnega stekla
31	2313	Proizvodnja votlega stekla
32	2314	Proizvodnja steklenih vlaken
33	2319	Proizvodnja in oblikovanje drugih vrst stekla ter tehničnih steklenih izdelkov
34	2320	Proizvodnja ognjevzdorne keramike
35	2331	Proizvodnja keramičnih ploščic in oblog
36	2332	Proizvodnja strešnikov, opeke in drugih gradbenih izdelkov iz žgane gline
37	2341	Proizvodnja gospodinjske in okrasne keramike
38	2342	Proizvodnja sanitarne keramike
39	2351	Proizvodnja cementa
40	2352	Proizvodnja apna in mavca
41	2399	Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, d. n.
42	2410	Proizvodnja surovega železa, jekla, ferozlitin
43	2420	Proizvodnja jeklenih cevi, votlih profilov in fittingov
44	2431	Hladno vlečenje profilov
45	2442	Proizvodnja aluminija
46	2443	Proizvodnja svinca, cinka in kositra
47	2444	Proizvodnja bakra

48	2445	Proizvodnja drugih neželeznih kovin
49	2446	Proizvodnja jedrskega goriva
50	2451	Litje železa
	Oznaka Prodcom	Opis
1	81221	Kaolin in druge kaolinske gline
2	10311130	Krompir, pripravljen ali konzerviran (vključno krompir, termično obdelan ali delno termično obdelan v olju in nato zamrznjen; drugače kot v kisu ali očetni kislini), zamrznjen
3	10311300	Sušen krompir v obliki moke, zdroba, kosmičev, granul in peletov
4	10391725	Koncentriran paradižnikov pire in pasta
5	105122	Polnomastno mleko v prahu
6	105121	Posneto mleko v prahu
7	105153	Kazein
8	105154	Laktoza in laktozni sirup
9	10515530	Sirootka in modificirana sirotka, v prahu, granulah in drugih trdnih oblikah, koncentrirana ali nekoncentrirana, z dodatkom sladila ali brez
10	10891334	Pekovski kvas
11	20302150	Steklasi emajli in glazure, lošči in podobni preparati, ki se uporabljajo za keramiko, emajliranje in v steklarstvu
12	20302170	Tekoči keramični laki in podobni preparati, steklena frita in drugo steklo v prahu, zrnih ali luskah
13	25501134	Prosto kovani železni deli za pogonske, odmične, ročične gredi in ročice itd.

Priloga II

Informacije, ki jih je treba vključiti v obrazec vloge za pomoč, v skladu z oddelkom 2.8 tega sporočila

1. Informacije o upravičencu do pomoči:

- ime, prijavljeni naslov glavnega sedeža, glavno področje dejavnosti (koda NACE),
- izjava, da podjetje ni v težavah, kot je opredeljeno v smernicah za reševanje in prestrukturiranje,
- za pomoč, dodeljeno v okviru sheme, iz točke 85: izjava in zaveza, da ne bo prišlo do premestitve, iz točke 85(k).

2. Informacije o naložbi, ki je predmet pomoči:

- kratek opis naložbe,
- kratek opis pričakovanih pozitivnih učinkov na zadevno območje (na primer število ustvarjenih ali ohranjenih delovnih mest, dejavnosti na področju raziskav, razvoja in inovacij, usposabljanje, oblikovanje grozda ter morebitni prispevek projekta k zelenemu in digitalnemu prehodu regionalnega gospodarstva),
- veljavna pravna podlaga (nacionalna, EU ali obe),
- načrtovana začetek del in dokončanje naložbe,
- lokacije naložbe,
- za pomoč iz točke 86: informacije o sproženih povezanih naložbah v drugih državah članicah v skladu s točko 86(a): lokacija in znesek sproženih naložb. Predložite informacije o povezavah med podprto naložbo in sproženimi naložbami.

3. Informacije o financiranju naložbe:

- stroški naložbe in drugi povezani stroški,
- skupni upravičeni stroški,
- znesek pomoči, potreben za izvedbo naložbe na zadevnem območju,
- intenzivnost pomoči,
- za pomoč iz točke 86: analiza vrzeli v financiranju, vključno s poslovnim načrtom in izračunoma neto sedanje vrednosti za dejanski in hipotetični scenarij, z ocenjenimi stroški naložb, stroški obratovanja, prihodki in končno vrednostjo v obeh scenarijih (v obliki Excelovega dokumenta) z dokazili.

4. Informacije o potrebi po pomoči in njenem pričakovanem vplivu:

- kratka obrazložitev potrebe po pomoči in njenega vpliva na odločitev o naložbi ali lokaciji. To mora vključevati obrazložitev odločitve o alternativni naložbi ali lokaciji, če pomoč ni dodeljena,
- za pomoč iz točke 86 mora upravičenec predložiti:

- trdne dokaze o subvencijah, ki bi jih verodostojno prejel v jurisdikciji zunaj EGP za podoben projekt v hipotetičnem scenariju,
- dokaze, da se načrtovana naložba brez pomoči ne bi izvedla v EGP,
- dokaze, da pomoč ne ustvarja protikohezijskih učinkov v smislu točke 86(d).